

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL,
ORADEA
Strada Iosif Vulcan No. 4.
Telefon: 440.

ZSIDÓ HETILAP
Főszerkesztő: **Wasserstrom Sándor**
Felelős szerkesztő: **Leitner Zoltán**

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Belgium: Hírközlési díj és postaköltség 500.
magánosoknak: egész évre 300, fél évre 160.
negyedévre 85 lei. Külföldön: 120-80, 45, 25 dk.
180, 99, 50 dinár, 25-15 Pengó, 10-6 Dollár.

A demokrácia védelmében

Megszólt a rejtélyes Maniu. Évek óta politikai visszavonultságban él, nem utolsó sorban azért, mert hosszú ideig tartott, amíg saját pártjának irányát kialakította és a disszidensek, a Valda irányzat követői, elhagyták a nagymullu és történelmi tradíciója nemzeti parasztpártot. Maniu Gyula, akit sokszor nem értettek meg és bizonyos politikai elgondolásait még saját pártjúi sem értették meg hosszú ideig, most is mint a ragyogó politikai becsületesség mintaképe jelent meg a politikai arénában.

Bennünket a román pártok belső és egymás elleni harca csak annyiból érdekelhet, amennyiben zsidó vonatkozásokban nyilatkozik meg. Maniu Gyula volt miniszterelnök vintul-de-jos-i beszéde is ebből a szemszögből érdekel bennünket. Mi nem csalódtunk Maniu Gyulában, mint azok, akik azt várják volna, hogy részletesen kitérjen azokra a sajnálatos eseményekre, amelyek minap Bucurestiben lefajdoszták. Egy politikus, főleg aki egy olyan kaliberű, mint Maniu, nem térhet rá efemer jellegű események mérlegelésére. Ha nem is volt „forradalmian” eredeti és sorsdöntő mindaz, amit a volt miniszterelnök mondott, néhány szóban pregnantan kifejezte világnézetét. „Örök demokráta vagyok” mondotta Maniu a gyűlésen és ez sokmindent megmond. Ebben benne van Maniu világnézete, benne van barátsága Franciaország iránt és kritikája azzal az irányzattal szemben, amelyet gyűlölnéven jobboldali mozgalomnak nevezünk és amely riasztóan nyujja ki csapját a hatalom birtoklása felé.

Mi nem vártunk Maniutól szerelmi valamót a zsidóság felé. Nem is tehette volna meg, mert hiszen akármilyen barátságot is érez a kisebbségek iránt, akárhogy is elítéli azt, hogy üldözött vadként kezeljék a zsidóságot, azért még nem hirdethet filozofizmust. Előgre, neki azokra is tekinteni kell, akik minden káán csomót keresnek s akik alig várják, hogy gyenge, vagy sebezhető pontot fedezzenek fel Maniu politikájában.

Ő a parasztsághoz beszél és beszél azon rétegekhez is, amelyek évek óta igyeksznek megmételyezni azok lelkét, akik hisznek még a demokráciában és akik nem esküsznek fel a zöldinges téveszmék bajnokainak. Maniunak sokmindenre kellett tekintettel lenni és ha őrvendüünk is volna határozottabb hitvallásnak és eltérőbb hangnak, valamiképpen pótolja ezt az a kijelentése, amelyet a Nae Ionescu-per folyamán tett Bucurestiben: „Nem támogattam a vasgárdát és elvettem elleneztem”. Ez egy határozott kijelentés és ha mindent egybevetünk, akkor nyugodtan mondhatjuk, hogy Maniu személyisége ma az a szilárd pont, amely az archimédészi ívrúny alapján áll, az a fix pont, amely alapját képezi annak a világnak, amely nem a szélsőjobb felé vezetné az ország hajóját. Maniu multjának és pártjának jelenlegi politikája az a hullámterőgát amelyen megtörik a fasiszta téveszmék folyton erősödő hullámvérése. Ha semmi másért, de azért a fékező szerepért megérdemli Maniu, hogy tisztelettel és becsülettel figyeljük politikájának útjait.

Magánértesülések szerint

Közel 500 arab halottja van eddig a palesztinai forrongásoknak

Jeruzsálem. A „Népünk”-hez magánulon érkezett jelentések szerint a tul-karemi harcokban 150 arab halt meg az angol katonaság jegyverétől és a tíz hét óta tartó lázadás eddig több mint ötszáz halottjába került az araboknak.

Jeruzsálemből összesen nepona hérom vonatot indítanak, amelyek előtti repülőgépek kémelek a sineket, nincsenek e felszedve. Az éjszakai járatokat beszüntették. Jaffa kerületi főnöke parancsot keport a katonai hatóságoktól, hogy 720 arab házat romboljanak le, amelyek harcászati szempontból zavarják a katonai hatóságok tisztegető munkáját. Az arabaság körében a hir nagy ijedséget keltett. De a zsidókat sem nyugtatta meg, mert ebből arra következtetnek, hogy az arabok továbbra is folytatják az ellenállást.

Transzjordánia felől nem fenyeget veszély

Legelőbb az a hir keltett nagy nyugtalanságot, hogy Transzjordánia arabasága is támadásra készül s állítólag már hatalmas fegyveres arab hadsereg áll a határon bevonulásra készen. Ezzel kapcsolatban jelentették azt is, hogy Ammanban, Transzjordánia fővárosában palesztinai arab küldöttség tárgyal s készült elő a bevonulást.

Ezeket a híreket most meguk a palesztinai arab mozgalmat irányító körök megcáfolták. Kiadott jelentésük szerint semmiféle palesztinai arab küldöttség nem tárgyal Ammanban s erről sincs semmi tudomás, hogy a transzjordániai arabaság készülne mozgalmuk támogatására.

A palesztinai és angol kormány komoly szándékaira jelező, hogy mind újabb és

újabb angol zászlóaljokat vezényel Palesztinába a rend és nyugalom helyreállítása érdekében. A napokban újabb csapatok szálltak partra és ezzel az ottlévő gyalogsági csapatok száma kilenc zászlóaljra emelkedett. Ilyen nagyszámú angol katonaság még sohasem volt Palesztinában.

Baisan közelében is tűzharc volt. Az arabok végül megfutamodtak és magukkal vitték számos halottjukat. Baisan városára 300 font kollektív bírságot vetettek ki, amelyet azon a napon hajtottak be, amikor újabb összeütközések voltak.

Shertok élesen támadta a kormányt az AC ülésén.

A cionista Aclions Comitée Palesztinában tartózkodó tagjai rendkívül ülést tartottak Ussischkin elnöksége alatt. Kezdetben emlékeztek meg a zsidó és angol halottakról, akik az orvgyilkos arabok golyóitól haltak meg. M. Shertok részletes beszámolót tartott a cionista világszervezet intézőbizottságának Londoni és Jeruzsálemi tevékenységéről. Élesen támadta a kormányt erőltet és ingadozó megatartásáért. Végül rámutatott azokra a politikai veszedelmekre, amelyek a cionista művet fenyegetik. A vitában felszóltak Lichtheim, Suprasky, Rabbi Gold, Rabbi Meir Berlin, Ussischkin, Chasan, Berl Katzenelson és Saragai. Az interpellációkra Shertok válaszolt.

Egyetemi tanárok őrszolgálaton

Dr. Fritz Bodenheimer, a Jeruzsálemi egyetem vegytani docense, őrszolgálatra jelentkezett és kérésére Gallileába osztották be. Dr. Reifenberg, az egyetem második docense már hetek óta Arzában teljesít szolgálatot.

Erélyes kézzel török le a hatóságok a basarabiai antiszemita kilengéseket

Bájtiben megismétlődtek a zavargások

Bájt. Az utóbbi napokban a basarabiai lakosság körében, a jobboldali alakulatok intenzív levékenysége nyomán, nyugtalanság ült a fejük. Különösen Bájtiből jelent meg ismétlődő zavargásokat a „Gazeta Basarabiei”. A Bodescu téren néhány jobboldali érzelműdiák meglátáta és súlyosan inzultálta Nicolae Bogdanef zsidó polgárt, akit súlyos sérülésekkel szállítottak a kórházba. Az Obor téren Israel Jankel nevű zsidó kereskedőt támadták meg, akit véresre vertek. A rendőrség mindkét ízben gyorsan a helyszínre érkezett és több letartóztatást fogantatosított. A hatóságok Kinkulov kórházi főorvost és Vladimir Novicky jobboldali vezetőket hiszi a zavargások értelmi szerzőinek.

Az elmúlt napokban újra rendezettségű került a sor Bájtiben. Kék-egyenruhás fasiszta

csoport gyülekezett a város főterén, élükön Pintilie Ciobatu ismert antiszemita vezetővel, akit csak nemrég bocsátottak el a rendőrség kezelekből különböző visszaélések miatt. Brădeanu, rendőrigazgató maga sietett a helyszínre és oszlásra szólította fel a tüntetésre készülő jobboldali csoportot. A tüntetők nem engedelmeskedtek a rendőrigazgató felszólításának, majd Novicky a vita hevében tetleg bántalmazott egy Boez nevű közrendőrt. A rendőrség ezután letartóztatta a tüntetőket. Mihuta főügyész valamennyi ellen eljárást tett folyamatosan tiltott egyenruha viselettel. Novicky ellen pedig államhatalommal való erőszakoskodás miatt emelt vádat. A városi rendőrhatalóság legerélyesebb kézzel tör le minden antiszemita megmozdulást és biztosítja a polgárság nyugalmát.

Megdöbbenő ítélet a prytiki pogromperben

Megdöbbenő ítélet hangzott el a lengyelországi Radom városának hadbírósa előtt. A per előzményeiről már írtuk. A múlt évben történt, hogy a nemzeti demokráciák uszítására, egy éjszaka támadást intéztek a parasztiok a prytiki zsidó lakosságra ellen. Nem egyszerű pogrom volt, mert a megtámadottak védekeztek is és olyan harc volt a zsidók és a parasztiok között, amely mindkét oldalon halálos áldozatokat követelt. Két zsidó vesztette életét és egy paraszti, akit a tanuvalomások szerint, a közbelépő rendőrök sebesítettek halálra.

A radomi hadbírósa előtt, a parasztiok védői minden erővel azon voltak, hogy azt tegyék hihetővé, hogy a zsidók provokálták a pogromot. A zsidó vádlottak védői a hekegik tartó tárgyalások alatt már érezték ezt a furcsa helyzetet és nem hiába mutatták rá az egyik védő arra a körülményre, hogy a *cári Orszországnak 250 pogromper volt, de a zsidók ellen sohasem emeltek vádat.* Természetesen nem csak a lengyel zsidóság, hanem a világ demokratikusán érző és nem elfogult közvéleménye tudja, hogy a zsidók sohasem provokálnak, legfeljebb nem hagyják lemezzélni magukat, mint a vádghidra viit barmok.

A per „eredménye” megdöbbenetle a világ közvéleményét. Nem a támadókat, hanem a megtámadottakat itélte el súlyosan. A zsidók kapták a sok évi fegyház büntelést, míg a pogromhősök néhány hónapi fegyház árán megmenekültek a következmények alól.

Az igazságtalan ítélet

A tárgyalás utolsó fázisáról a következők tudósítják: *Wacław Szumansky ügyvéd Salom Lesco, a zsidó fővádlott védelmében azt hangoztatta, hogy Prytiki a lengyel kultúra szegénye.* A legerélyesebben visszautasítja azt a féltelt, mintha a zsidók provokálták volna a támadást. A parasztiok támadták meg a karhatalmat. Amit a zsidók tettek, csak kényszerű önvédelem volt.

A nemzsidó vádlottak egyik védője, megismételte a Talmud elleni vádakat és azt hangoztatta, hogy a zsidók provokáltak. Ezzel szemben *Petruszewicz, a kiváló zsidó jogtudós, a zsidó vádlottak egyellen zsidó védője élesen visszautasította, a nemzsidó vádlottak védőinek zsidóellenes támadásait. Pogromokkal és bojkottal nem lehet zsidó kérdést megoldani, hanem csak gazdasági kiegyezéssel és politikai igazsággal.*

Végül visszavonult a hadbírósa ítélet-hozatalra és az ítélet a következőképpen szólt:

Négy parasztiot felmentettek, bizonyítékok hiányában. Tizenhat parasztiot 6—6 hónapi börtönrre ítélték, *Salom Lesko zsidó fővádlottat, akit a paraszti meggyilkolásával vádolnak, nyolc évi börtönrre ítélték, míg másik két zsidót öt és hat évi börtönrre. Nyolc zsidó vádlottak hatól tíz hónapig terjedő börtönbüntetésre ítélték.*

Az ítélet óriási megdöbbenést keltett a lengyel zsidóság és a haladottabb szellemű közvélemény körében. De ez érthető is, mert sohasem volt még arra példa, hogy a megtámadottakat itéljék el ily súlyosan, míg a támadókat alig ítéltessenek el. Jellemző ez az ítélet arra a közhangulatra, amely ma uralkodik az egész világon. Mintha szankcionálta volna azt a „törvényt”, amely szerint a zsidókat büntetlenül lehet megtámadni, mert ha védekeznek, akkor is békésen a földbe kerülnek. Akkor nem halnak meg, hanem a börtönök fenekén sanyúlhatnak el.

A radomi per örök szegényfoltja lesz a XX. század jogszolgáltatásának és a zsidó történelem egyik legszomorubb és egyik síróvá felejtete.

A lengyel pogromok a sejm előtt.

A lengyel sejmben és szenátusban állandóan napirenden van a zsidó kérdés és a

kormánynyilatkozatok folyton csak megnyugtatóknak, azonban a tettek mást bizonyítanak.

Legutóbb, amikor a szenátus a felhatalmazást törvényt tárgyalta: *Mose Schorr* rabbi és egyetemi tanár a következőket mondta:

— *Tizenkilenc éve, hogy Lengyelország elnyerte függetlenségét, azóta soha a három és fél millió lelket számláló zsidó nép nem volt olyan súlyos helyzetben, mint ezekben az időkben. Nem mulik el egyetlen nap olyan zavarodások nélkül, amelyek a büntetőtörvénykönyvbe ne ütközzenek. Hónapok óta az antiszemita sajtó büntetlenül lázít a zsidók ellen és nyíltan pogromhangulatot teremt.*

Ilyen viszonyok között kénytelen vagyok a kormány ellen szavazni. A kormány kötelessége a nyugalom és rend helyreállításáról gondoskodni.

Előzőleg a sejmbe is szavaztak a felhatalmazást törvényt fölül. A törvény ellen csak a Zsidó Parlament Klub három tagja szavazott. Minsberg, az Aguda képviselője tartózkodott a szavazástól.

Előkészületek a zsidó világkongresszusra

A Zsidó Világkongresszust előkészítő központi bizottság közli, hogy a válaszlatokra való előkészületek rendben folynak. Országok szerint a következőket jelenti a Comité des Délégations Juives.

Amerika.

Június 13-án és 14-én Washingtonban konferenciát tartottak az *American Jewish Congress* által összehívott tagok, amikor megválasztották az első zsidó világkongresszusra kiküldendő delegátusokat. 1361 delegátus jelent meg, akik 3616 helyi zsidó szervezetet képviseltek, huszonnegy országos szervezetet 99 városból és az USA 52 szövetségi államából. Az amerikai zsidóság 70 delegátust fog küldeni Onfibe, akik több mint két millió zsidót fognak képviselni.

Jugoszlávia.

Június 4-én zajlottak le a választások. Három delegátust választottak. *Dr. Izsák Alkalay*, jugoszláviai grandrabbiját, a cionista országos szervezet elnökét, *Dr. Alexander Licht*-et és a zsidó hitközségek országos szervezetének elnökét: *Dr. Friedrich Popst*. Ezenkívül három pótdelégátust is választottak.

Spanyolországban.

Delegátusként megválasztották a madridi hitközség elnökét, *Ignacio Bauer Landauer*-t, aki az Országos cionista szervezet elnöke is.

Portugáliában.

Május 17-én tartották meg a választást. Delegátusként megválasztották a liszaboni hitközség elnökét, *Dr. Amzaliak* professzort.

Olaszországban, Angliában, Finnországban, Észtországban, Argentínában, Uruguayban június hónapban tartották meg a választásokat, amelyek eredményét közölni fogjuk. *Franciaországban, Belaiumban, Csehszlovákiában, Ausztriában, Görögországban, Brazíliában, Chilében; Romániában és Lengyelországban július hó folyamán választják meg a delegátusokat.*

Az *American Jewish Congress* elnöke *Dr. Stepehn Wise* főrabbi június 21-én Londonba érkezett. Onnan Lengyelországba megy, majd Romániába utazik, a világkongresszus ügyében. A londoni június 28-án megtartott ülésen *Wise* főrabbi is résztvev.

— **Házasság.** *Weiss Bella* Cluj és *Weissmann Max* Mexico, házasságot kötöttek.

Gorkij és a zsidóság

Maxim Gorkij, a sokat szenvedett orosz író már nincs az élők sorában. Meghalt és az egész világ gyászolja halálát. Egy nagy író és mégnagyobb igaz ember hagyta itt embertársait, egy olyan korban, amikor igaz emberek nagyobb szükség van, mint volt valaha. Maxim Gorkij írói nagyságának méltatása nem tartozik feladatunk közé. De dicsérőnk kell öt azért, mert a zsidóságnak mindenkor igaz és őszellen barátja volt. Már a Dreyfus-per idején is nyíltan sikrázott a zsidóság érdekében. Mindenkori azok között volt, akik tiltakoztak a cári idők pogromjai ellen. Amikor a világháború idején a zsidókat árulással gyanúsították, akkor is a zsidók mellé állott, de még a kommunizmus első kitérésének és igazságtelanségeinek idején is, kitarított a zsidók védelmében. Ő segítette elő azt is, hogy *Bialik* Palesztinába tudott menni és a héber irodalomnak, a zsidó színpadi művészetnek is mindenkor megértő igaz barátja volt.

És Gorkij meghalt és lassankint meghalnak mindazok, akik annak a kornak voltak szöszölői, hírdelői, tántorítatlan bejövői, amely az igazi emberi humanitásnak, a megértésnek kora volt. Ma már alkonyodik ennek a világ-nézetnek, ma már lüthagyják lassankint a nagy lelkek ezt a földi életet és a ma élő nemzedék egy kíméletlen kor kezdetén tart, amelyben nincs megértés, ahol az erő uralkodik és a kíméletlenség, ahol a zsidó üldözött páriává lesz, a föld minden részén.

Van megrázóbb és megdöbbenőbb tragédia, min az a zsidóé, akit a barna terror ellődözött Németországból és elment ősei földjére, Palesztinába, hogy ott egy arsz golyója sebezze halálra? Hát van e ennél rémesebb felismerés, hogy a megbolondult Európából elmenekült a zsidó Ázsiába és ha nem teríti le egy „kulturbestia”, akkor ott áll a fajtelvétel számára arab, és az sem bírja ki, hogy pusztá életét megtarthassa magának.

Vagy nézzük a radomi hadbírósi per.

Megtámadnak éjnek idején lengyel hullógánok árítatlan zsidó családokat és mert nem engedték magukat lemészárolni, hanem védekeztek, a lengyel bíróság a zsidókat sújtotta súlyos ítélettel. Ez még a cári Orszországnak kései kihatása. A radomi hadbírósa lengyel bírót nem Maxim Gorkij mintaképe. Ők nem tanultak semmit attól a magasabb humanitástól, amelyet az emberiség nagy gondolkodói igyekeztek közkincsé tenni. A Gorkij ok meghalnak, a ragyogó példák pedig pusztába vesző szövé lesznek. A nagy szellemek, a zsidóság „chaszidéi” imé olám”-jai, az emberiség sötét utjának világító fáklyái hiatalosnak, de nem csak azzal, hogy meghalnak hanem lassankint már életükben is a semmibe vész kiállásuk.

Maxim Gorkij moszkvai elhunyásánál az egész világ kulturtemberei és jobb jövőre áhítozó zsidósága azzal a kétfésséssel áll meg, vajjon testének elhunyásával, nem e hamvadnak el azok a magasabb eszmények is, amelynek hírdetője volt évtizedeken keresztül ő és kiváló kortársai; akik mindinkább kevesebben lesznek.

Ma már a radomi hadbírók kora jött el, minden ország hullógánjai ülnek győzelmi tort, a zsidóság erkölcsi anyagi és testi jóléte fölött és lassankint ellemelünk mindent, ami szép és nemes és még az a vigaszunk sincsen meg, hogy vannak még oly kiváló szellemek, mint Gorkij Maxim, akik ő ő lelkiismeretként hírdetik, hogy nincs még veszte minden!

— **Doktoráavatás a párisi Sorbonne-on.** *Lusztyig Soma*, a Krausz Moszkovits oradeai gyár igazgatójának fiát *Lusztyig* Imrét a párisi Sorbonne-on az összes orvostudományok doktorává avatták.

— **Eljegyzés.** *Grosz Sándor* oradeai nagykereskedő a Ceiré Agudasz Jiszroel elnöke eljegyezte *Schwartz Mór* borodi nagykereskedő leányát, *Olgát*. Az oradeai vallásos zsidó ifjúság köréből számosan gratuláltak *Grosz Sándornak*, eljegyzéséhez.

HETI GLOSSZÁK

Amire zsidó sportembereket kényszeríteni akarnak

Részvegyenek a zsidó sportemberek a berlini olimpiádon? Menjének-e abba az országba, amelyben a zsidókat nem kezelik emberként, hanem mint valami árthatmas rovar? Hitler vendéglégyenek? Azt hihetőnk, hogy ez a kérdés fel sem merülhet Zsidó sportemberek Berlinben? Képtelenség. És mégis. Hír érkezik Prágától. Azt közlik, hogy a cseh szlovákiai uszósövetség kényszeríteni akarja a zsidó uszóbajnokokat, hogy menjenek Berlinbe az olimpiaszra. Ha pedig vonatkoznának meglenni, akkor rögtön felzik a szankciókat is. Örök időkre eltiltanák őket a versenyzéstől. Értjük ezt? Örök időkre lehetetlennek akarják lenni őket, amíg nem akarnak résztvenni egy olyan ünnepi játékokban, amely Berlinben játszódik le, abban a fővárosban, amely az egész világ zsidóságát arcuillá naponra és a zsidó nép kiáltására tör. A csehszlovákiai zsidó uszóbajnokok ebben az ügyben ültet tartottak és elhatározták, hogy inkább lemondanak örök időkre a versenyzésről, de nem mennek Berlinbe. Okosan tették, óvatzelesek és talpig férfiak. Ezért csak dicséret jár nekik és nem örök időkre való kitérés. Nem lehet kényszeríteni embereket arra, hogy néptük gyalogzóját üdvözöljék!

A cuzisták a bucovinai ukránok között is uszitanak

Mit akarnak a cuzisták hitlerista propagandájukkal a bucovinai ukránok között? Ezt kérdezi a romániai zsidóság és nem tud hirtelen választ adni rá. De még az ukránok sem tudnak válaszolni erre a kérdésre. Mert ahelyett, hogy összehoznának, hogy az állam kezei között állanak apparátusával igyekezzenek egészségesebbé tenni népi létüket, ilyen kalandokba hagyják magukat belevinni. A cuzista pókok már régen be akarják fogni hálójukba a bucovinai ukránokat. Előbb a bucovinai akariák megszervezni. Azt beszélték, a rossz viszonyok között élő bucovinaiak, hogy

Selem Aléchem:

Elfujt falevelek...

A kincs

A hegyen túl, a régi Bóth Hamidras mögött, nagy kincs fekszik elásva...

Igy mesélték el a városunkban. De hogy valaki a kincsel megtalálja és magának vegye — ez nem olyan egyszerű, nem olyan könnyű...

Ha városunkban lakó valameny zsidó békésen élne egymással, ha nem uralkodik mély irigység, sem gyűlölet, sem ellenségeskedés, ha nem fogunk egymásra rosszat mondani, sem egymást denuncianálni, hanem valamenyien összefognak majd, hogy egyesült erővel keressék a kincset, akkor meg is találják majd. Ha azonban nem, akkor mindég mélyebbre és mélyebbre süllyed a földbe... Igy mesélték a városkában.

Előbb csak mesélgették, azután megbeszélték, azután vilákoztak, majd veszekedtek, végül verekedtek, mind vadabbul és fanatikusabban, igaztalanabban és elbeszesebben — a kincs felett. „Az egyik azt mondta: A kincs itt fekszik; a másik — a kincs ott fekszik. És nem volt se vége se hossza a veszekedésnek és vitáknak, a sértelgetéseknek és gyűlöletnek egymást és irigykedtek egymásra — a kincs miatt.

És a kincsel mi történt? Mindég mélyebbre és mélyebbre süllyedt.

A Kotel Maarawi!

Mond el kérlek, nagyon pontosan: hiszen személdel láttad a te saját szeméddel a Kotel Maarawit? Mond: Jól láttad? Alospon

mindennek a falusi zsidók az oka. El kell kergetni őket. Azután jöttek az ukrán parasztiok. Parádés falvonulásokat, nagy esküvéseket, uniformisos meneteleket rendeztek, hogy elképrázzon a szegény paraszti szeme. De ezt csak a déli részen lakó bucovinai ukránokkal teszik meg. Északon, ahol jobbnőduak és értelmesebbek, más hangszeren fuválnak nekik. Ott urán nemzeti eszméket hangoztatnak és éles színekkel ecselelik azoknak az ukránoknak az életét, akik a szovjetben élnek. Viszont, amikor a bukaresti parlament egyetlen ukrán tagja, séreimeket hangoztatott, akkor odahívította neki *Robu és társai: menjenek Ukrajnába, ha itt nem tetszik.* Természetesen nem felejtik el elmondani az ukránoknak, hogy zsidók ölték meg *Pelljurát és ugy állítják be az ügyet, mint ha ez a zsidók harca lett volna, az ukránokkal szemben és nem ugy, hogy egy vérengző pogromvezér ölt meg, egy szerencsétlenné tett zsidó.* Egy hitlerista-ukrán bucovinai uszóg meg bojkottol hirdet a zsidók ellen. Nagyon „körültretekintően” dolgoznak a a cuzisták. Még az ukránokat sem hagyják ki a játékból. De miért is hagyják, amikor a nagy világmegevlő eszmékért küzdenek: amelyet Berlin oly szépen nagyvá fejlesztett. Egyetlen törvényüket, parancsukat boldogságukat és reményüket: az ásd a zsidóit...

Két katolikus pap

Egy per végződött be a németországi Múnsterben. A per egy *Buddenbrock* nevű katolikus pap ellen indult, aki le is volt tartóztatva, de most szabadlábra helyezték. Miért ült fogházban *Buddenbrock*? (Milyen szép regényes neve van *Buddenbrock*, ugye emlékszünk rá *Thomas Mann* regénye nyomán!) *Buddenbrock* egyik prédikációjában mélyen ellétele azokat a kíméletlen metódusokat, amelyeket a nemzeti szocialisták kezdeményeztek a Biblia ellen. A Biblia ellen, amely szerintük, a bonlatzó, fellamellen zsidó szellem ter

Nyarálás előtt vegyen tropicalt burettet ruhavásznat kivételes olcsó árban KATZ posztóáruházban ORADEA, Str. Avram Iancu 1.

szemügyre vetted? Mond el... kérlek írd le szavakkal... hogy milyen és hogy mikép, hogy és mikép?... ezekkel a szavakkal fordul a rebbenk ahoz a zsidóhoz, aki mostiért vissza épen *Erec Jiszrael*ből.

... Kérlek írd le teljes részletességgel, mond el, hogy milyen és hogy hogyan és mikép?...

A „Jerusalajim Jid” mindent alaposan elmondott neki. Rebem ugy itta a szavakat, mint szomjas vándor a pusztában talált forrás vizét. Minden akart tudni, mindent, még a többnél is többet...

És valami melegség bizsergette szívét, békésebb lett a lelke, amikor hallotta az elmondottakat. Ugy öröndett, mint amikor valaki egy nagyon fávóli és nagyon kedves rokonáról hall. A rebbenk annyira elmélyült a beszélgetésbe, annyira nézte „jerusalajim Jid” szemét, — amiből minden ki akart olvasni — hogy nem is vette észre, amikor mi a cheder-gyerek-k, egy vig csapat, kiszórtunk a szobából és hancuroztunk a szabadban.

Amikor visszajöttünk a chederbe, még mindég ugy ültek ott, ahogy ott hagyluk őket.

Kotel Maarawi!... — mondotta reszkető hangon a rebbe — *Kotel Maarawi*... Ez maradt meg a mi Szent templomunkból, a mi nagy dicsőségünkéből, a mi egész államunkból. Igen ez maradt meg — a *Kotel Maarawi*... a Szent fal... a Siralom fala...

És a rebbenk csendesen sírdogált...

Szegyelem magam

Volt egy barátom, egy nagyon kedves jó barátom. Együtt tanultunk, egy chederben, testvéreként éltünk együtt, együtt játszóltunk, örömet és bánatot megosztóltunk.

minden nő alma
A Molnar és Moser kölniviz
Lengtartósabb illat! Ödítő hatás!

méke. És a katolikus lelkész elítélte, a nemzeti szocializmus feresztényelenségét is, amint hogy egyik beszédében azt mondotta: „Mindenesetre a *Testamentum* és a benne lévő tíz parancsot többre kell erkölcsei szempontból becslőjük, mint azek erkölcseli, akik napjainkban vezérek és vezető állásokra töltnek be.”

Igy beszélt ez az önérekes német katolikus pap. Ezzel szemben a bécsi „Reichspost” írja, hogy az osztrák hercegecséki hivatal eltiltotta prédikálástól a bécsi *Landsstrassen* levő *Rókus* templom papját, *Schmidl* lelkészét, amért, egy túlszofolt templomban hihetetlen tömbsuban és módon apostrofálta a zsidóságot. Olyan közönség látogatta a templomokat, amelyik különböző nem sokolt templomba járni. De itt olyat kapott, amit tepszel honrárt. A legordenárébb nemzeti szocialista jelszavakat, a legnépiesebb főnusbun. Többek között ezt mondta: 1935 után egy évre az isteniellen zsidóknak (szocialisták!) megengedem, de a nem olyan rossz és nemzeti érzelmű testvéreink még mindig a börtönben sanyúlódnak. Miért? — kiált fel *Schmidl* lelkész, a szószékéről? Ezért azután megírték a lelkész.

Múnsterben a tisztességes *Buddenbrock*, Bécsben s néci érzelmű *Schmidl*. Furcsa világ, a f-jelejtére állított eszmék tévharcainak kiáltó dokumentumai.

A „Fortuna”, a vak szerencse, ramosolygólt barátomra és boldoggá tette. Mindég jobban és jobban ment neki, folyton gyarapodott és nagyra nőtt...

És én?... én alul maradtam.

Hosszu idő telt el. Nem láttuk egymást, nem találkoztunk. Az élet ugy dobálja az embereket, az egyiket erre a másikat amarra. Járunk az élet különböző útait és más célok után törtéltünk.

Más városban is lakunk. Egyszer abba a városba kerültem, ahol barátom lakott. Láttam a házát és megálltam előtte: *Bemenjek? Elhalározlam, hogy bemenyek...*

Képzeltétek — megismeri!

— Hogy s mint kedves komám? Hogy megy sorod?

Egydeig az előszobában álltunk. A lakásba, a szalonba nem vezetett be. Érezte hogy nagyon csodálkozom és miután végignézett rajtam, így szólt: ... *Bocsáss meg drága barátom, drága... ne haragudj reám, de nem... vezethettek be, mert... szegyelem magam...*

— Te szegyeled magad? *Szegyeled magad velem, miattam?...*

— Oh nem! *Isien értiz*... nem így gondolom... nem azt mondtam. Azt mondtam, hogy szegyelem magam... *pompás házmért... előtett, igen előtett, drága öreg cimborám... előtett szegyelem... előtett. Mond kérlek, hol vagy általánban... merre lakol? Elmegeyek hozzád! Elmegeyek, mert ott akarok lenni nálad... nálad akarok lenni...*

Pillanást vetett széjjelaposott csámpás cipőmre, és elpirult. Megértetlen, megbocsájtoltam neki, szívből őszintén megbocsájtoltam. Igen szívből megbocsájtoltam neki...

Rotschild contra Blum!

Nagy politikai tüntetés a párisi Rotschild templomban

Rotschild báró hitközségi elnök támogatja a jobboldali Tűzkeresztet, de Leon Blum hívei ellentüntetést rendeznek a nagy zsinagóga bejáratánál

— A „Néplük” eredeti riportja. —

Leon Blum

Párisban gőcszi harcot vív két világnézet. Az egyik oldalán a szociáldemokrácia, amelynek vezére Léon Blum, a jelenlegi miniszterelnök, a másik oldalon ott áll a hatalmas francia nagytőke, amelynek sok sok vezére van, közöttük természetesen a Tőke legismertebb képviselője, a Rothschildok. Ma természetesen a Munka van uralomban, ami meg is látszik azon az öt elfogadott törvényjavaslaton, amelyek közül az egyik például — a 40 órás munkát — az evolúcionárius előrehaladás legsebb példaképe.

De lérfünk csak vissza a zsidó vonatkozásokhoz. A két világnézet nemcsak a kamrában, és nem csupán a párisi utcán, hanem a párisi zsidóság zsinagógájának lépcsőjén is harcot vívott egymással. A zsidó szociálista vezér hívei összejöttek de la Roque ezredes tüzkeresztjeivel s csak a rendőrség tudott véget vetni az összesiklásnak.

Milyen a Rotschild-templom?

A Rue de la Victoire on emelkedő templom, a világhírű Rotschild templom. Az isteniszületet a francia zsidók „Le service”, vagy „Le culte”-nek nevezik. Az előcsarnokban pénétek este is perselyeket csörgetnek. A templom tágas, gyönyörű helyiség, amely impozáns magas. Két emelet női karzat van, amelyeket csak nagy ünnepeken használnak, máskor a nők a földszínen ülnek. Van még egy harmadik emeleti karzat is, ahova nagyünnepeken mindenki felmehet jegy nélkül is. A lépcsőház közelében csak a rablók ülnek. A Törzsekény jobboldalán, faragott főtámaszokban foglal helyet Israel Lewy, a grand rebbin. A másik oldalon ül Julien Weil, Páris főrabijja, akinek székén a Rothschild ház „jelképe”. Disztes ornatibus vannak. Hatalmas karimájú kalapot és fekete reverendát hordanak. Ugy néznek ki, mint egy francia abbé. A templom szőnyegek talpig feketében, rektori díszlappal és diplomata díszlappal. Az első püsitámban nem hínné senki, hogy ezek a díszes urak nem diplomaták, hanem — ahogy nálunk hívják őket — egyszerű sameszek.

Mi történt a párisi hitközségnél?

A „Tűzkereszt” nevű jobboldali szervezet engedélyt kért, a párisi hitközségtől, hogy a Rue de la Victoire-i zsinagógában emléktárgyat rendezhessen a világháborúban elesett francia zsidó katonák emlékére. A párisi zsidó hitközség elnöke: Robert Rotschild. És a hitközség vezetője ültet tartott és ezen az ülésen Robert Rotschild elnököt. És az elnök megengedte az ünnepély megtartását.

Természetesen Rotschild elnöknek ez az engedélye nagy visszatetszést szült a francia zsidóság radikális és baloldali tömegénél. De ez érthető is. Amikor Léon Blum a miniszterelnök és a francia demokrácia, a Népront győzelme folytan az uralmat magához ragadta, nem lehet a reakció zsidó templom fellegvára. A francia zsidó frontharcosok szövetsége tanácsot tartott a Ligue Internationale Contra L'Antisemitisme (Az Antisemitizmus

Elleni Nemzetközi Liga) tagjaival és ezen a lövvelkező határozatot hozták Pierre Paraf elnöklete alatt:

A zsidó frontharcosok határozata a „Tűzkereszt” templomi ünnepsége ellen.

— A leghatározottabban tiltakozunk az ellen, hogy a Rue de la Victoire-i zsidó templomban a „Tűzkereszt” politikai propagandájának színterébe állítsák. Mélyen meghajlunk a háborúban elesett hős bajársaink emléke előtt, de nem hallgathatjuk el, hogy a „Tűzkereszt”-nek vidéki, de különösen algiri szervezetei zsidóellenes propagandát folytatnak és Algírban ennek az antisemita propagandának már halálos áldozata is van. Ezért a leghatározottabban tiltakozunk az ellen, hogy az olyan politikai szervezet, amelyik nem tagadta meg a közzséget az antisemitizmussal, sőt zsidógyilkolással is be van szennyezve: zsidóival felvonuljon a zsidó templomba.

A tiltakozást természetesen nyilvánosságra is hozzák és röpcédulákon tudomására adják a párisi közönségnek.

A párisi rabbi a zsidó morátról prédikál a jobboldalnak.

Milsem ért a tiltakozás. Rotschild elnök megengedte a templomi gyűlést, amely azután botrányba fulladt. A „Tűzkereszt” vezetősége de la Roque ezredes elnökkel, összes vezetőivel és zsidóival megjelent vasárnap a zsidó templomban, ahol őket Rotschild Robert báró fogadta, a hitközség előjárójának élén. Felcsendült a Marsseillaise.

Utána Kaplan főrebbl, aki maga is megesebült a harcúban, megrázó beszédet tartott a templom közönségének, amely zsidóválság megőrlője a nagy zsinagógát.

Többek között ezeket mondta:

— „Most nem mint frontharcos beszéllek hozzátok, hanem mint rabbi. Vegyétek tudomásul, hogy mi, francia zsidók minden szombaton és minden ünnepeinken imádkozunk a Francia Köztársaságért, a francia népért, és könyörgünk az Istenhez Franciaország egységéért és belső békéjéért. Vegyétek tudomásul, hogy a zsidóság hirdette először az igét: szeresd felebarátodat mint magadat, ami Mózes harmadik könyvében foglalatik. Vegyétek tudomásul, hogy a mi vallásunk hirdette először a többi vallások megbecsülését. A mi vallásunk hirdette először az örök békét, a messiást gondolatot. Igen, azok köztültek, akik először vannak zsidó templomban, meglepve fogják ezt hallani, mert ők csak azt tudták eddig a zsidókról, hogy a zsidó gyűlölködik, a zsidó háborúba uszít, a zsidó ellensége Franciaországnak. De én bízom abban, hogy ez a mai istentisztelet jobb belátásra fog vezetni benneteket. Igazságod kell szolgáltatni a zsidóknak és be kell látni, amit egy nálad erősebb hang hirdetett a francia képviselőházban: hogy nemzeti szempontból nálunk nincsenek sem katolikusok, sem protestánsok, sem zsidók, csak franciák!”

A fiatal rabbi beszédét nagy izgalommal fogadták és a templomban szokailan tapsvihar követte azt, amelybe azonban püsszegek is vegyültek.

De la Roque ezredes ezután megköszönte Rotschildnak, a vendéglátást és vezérkarával együtt, kifelé indult a templomból.

Kitör a botrány.

A templom lépcsőin nagy tömeg gyűlt össze, amely viharos kiáltásokban tört ki,

A lábizzadás ellen biztos szer a Csanda-féle „PODEOL”

A lábviz után a lábat bepódozva, azonnal megszűnik a legerősebb lábizzadás, égelő érzés, pöfledtség. A kibezelt lábat meggyógyítja, a bőrt puhán tartja, a járást végtelen könnyíti, szagtalanít.

Kapható: gyógyszerüzemben és drogeriában.

Készíti Csanda gyógyszerár, Oradea

Amikor a „Tűzkeresztesek” megjelennek az utcán.

— Éljen Blum! A miniszterelnököt zsidó volta miatt támadják és itt antiszemita ünnepelnek. Le a tűzkeresztesekkel!

A Tűzkereszt tagjai sem hagyták magukat és visszaválaszolták:

— Le Blummal! Éljen a nemzeti egység! Percekig tartott a hangos botrány, amely csakhamar verekedésbe csapott át. A rendőrség is beavakozott és tíz percig is ellatott, amíg a verekedőket sikerült szétválasztani.

A francia zsidó körökben az a nézet alakult ki, hogy Rotschild elnöknek, nem lett volna szabad a mai kiélezett politikai helyzetben alkalmat adni, egy ilyen tüntetésre. Állában úgy fogják fel a dolgot, hogy a francia jobboldali zsidó köröknek megmozdulása volt ez, Blum miniszterelnök ellen. Rotschild harcol Blum ellen. A Tőke a Munka ellen.

Dr. Szilágyi Lajos, a magyarországi Biharmegye főispánja, emlékbeszédet tartott a megboldogult Kecskeméti Lipót főrabbról.

Bereettyóújfalun. Július 17-én a magyarországi Biharmegye énekesedés közgyűlést tartott. Napirend előtti Dr. Szilágyi Lajos főispán emlékbeszédet tartott Dr. Kecskeméti Lipótról, az elhunyt oradei főrabbról. A beszédet a közgyűlés tagjai állva hallgatták végig, amelyben a főispán a következőket mondotta többek között:

„Bejelentem, hogy Dr. Kecskeméti Lipót, az oradei hitközség főrabija az elmúlt napokban elhunyt. Dr. Kecskeméti kétségtelenül elsősorban a maga felekezetének hűtője és vesztésége. De hallotta ő a régi Biharmegyének is. Kecskeméti Lipót a maga hit-sorsait, a maga hitében úgy erősítette, a letételekben úgy irányította, tanította, nevelte őket, hogy az más felekezetek számára is mintaképpül vehetők. Tehetsége, tudása, egyházi és irodalmi munkássága, klasszikus szépségű szónoklatot, emelkedett szelleméről és magasabbrendű erkölcsiségéről tanuskodó magatartása miatt, megérdemelt, hogy megemlékezzünk elhunytáról, amelyet mi is vesztésének érünk. Ezért javasolom, hogy Dr. Kecskeméti Lipót emlékezését jegyzőkönyvben örökítsük meg és ezt kivonatban közzéjük hitközségünknek.”

A főispán szavai, egyhangú lelkesedéssel tudomásul vették és az indítványt egyhangulag határozattal emelték.

Bármilyen mennyiségben magas árért veszek aranyat, ezüstöt, briliántot. HERBST, óra ékszerárúház Buda, Rózsa Ferdinánd 3. Minden elfogadható ártól valódi briliántok, ezüstpénz 250, most 100 le, ezüstpénz 500, most 220 le, ezüstpénz 800, most 370 le, ezüstpénz 1000, most 400 le.

Értse meg végre a szakember és a laikus közönség is, hogy

Könnyen nélkülözhető a német gyógyszerek

A laikus közönség azt hiszi, hogy a német gyógyszerek igen jók és valahogy úgy került be a közudatba, hogy másféle ilyen jó gyógyszerek nem igen készülnek. Ha visszagondolunk arra a légkörre, amelyben ez a vélemény kialakult, akkor logikusnak tartjuk, mert régebben, főleg a régi Magyarország anyjára Németország felé gravitált, hogy az szükségtelemné tette a másféle való orientációt gyógyszerkészítmények dolgában. De nemcsak a hozzá nem értő közönség volt ezen a véleményen, hanem a szakemberek, az orvosok és gyógyszerészek is. Ennek is meg volt a maga logikus magyarázata. A legtöbb orvos német szisztéma szerint felépített egyetemeken tanult és sok nem ismerte eléggé a francia, svájci, angol és olasz egyetemek orvosi készítményeit.

Romániában már régen, a békevilágban is sokan jártak a francia egyetemeken és a régi királyságban már akkor is ismérték a német gyógyszereket és értékeiket azokat. Az utóbbi években, amióta Hitler uralomra került, igen sok érzékeles orvos keresni kezdte a német gyógyszereknek megfelelő és azokat minden tekintetben helyettesítő más országbeli gyógyszerek címetét és — legfőbbször meg is találta azokat. Voltak viszont kényelemszerető zsidó orvosok is, akik elfelejtették, hogy mit tesz és mit tett Hitler országa a zsidó orvosoknak és haladt a régi mesgyén, s nem vette a fáradságot még arra sem, hogy kutasson a helyettesítő gyártmányok után.

Azt mondják, hogy az orvosnak a gyógyszernek előírásánál csak a páciens érdekelt kell nézni, ami igaz is szárpentesen: de nem igaz az, hogy ezt csak német gyógyszerrel lehet elérni.

Igaz az, hogy az orvosnak legjobbat kell nyújtani betegje részére, de nem igaz az, hogy a legjobbat a német specialitások. Megváltozott a helyzet a háború után a gyógyszeriparban is. Régen csak néhány nagy és világszerte ismert gyógyszerágyarat ismertek és az orvosok ezek készítményeit favorizálták. Az is ismert dolog szakemberek előtt, hogy régebben az orvos írta elő a receptet és a gyógyszerárak azokat külön-külön készítették el. A háború utáni időkben ez is megváltozott. Az erősen fejlődő gyógyszeripar ilyen recepteket már előre gyárilag elkészítette és mint gyógyszerkülönlegességek kerültek a forgalomba. Ezzel kiszorult a régi úgynevezett receptúra és ez az irányzat most is folyton arra tendál, hogy minél több ilyen készítmény kerüljön forgalomba. Az is hozzájárul az ügylenséghez, hogy valamennyi európai országban bámulatos fejlődésnek indult ez az ipar.

Nyugodtan lehet állítani, hogy a német különlegességeknek legalább 80 százaléka ma már nem nélkülözhető, mert vannak teljesen egyenrangú, sőt gyakran különbséggel készítmények, amelyeket francia, olasz, svájci, cseh és román gyárak állítanak elő. Példá erre a Neosalvarsan. Ez tipikus német (illetőleg a német zsidó Ehrlichnek felfedezése) gyártmány és valóban nélkülözhetetlen volt, mert sehol sem tudták elkészíteni, csak Németországban. Ma azonban már Svájc, Olaszország és Franciaország gyógyszerárúgyaiban is épügy készítenek kifűő Salvarsant.

Jómagam — mondotta orvos informátorunk — már öt éve használok nem német Salvarsant és minden tekintetben egyenrangúnak tartom a nemélt. Sőt a Romániában gyártott is jónak mondható. Nemrégiben két páciensem kért német készítményt, kérdésük eléget tettem, az egyik az első, a másik a másodikkal után könnyebben rosszul lett. Ezzel nem azt akarom mondani, hogy talán a német Salvarsan rosszabb volna a más országban készültéknél, de azt, mint szakorvos nyugodtan mondhatom, hogy legalább olyan jók a többi országokban gyártott készítmények is. Értethetetlen tehát, miért kell favorizálni a német gyártmányokat? De így áll a helyzet a többi gyártmányoknál is. Így például a régi híres Cardiazolnak ma már teljesen egyenértékű konkurrens készítménye van, a svájci és francia gyárak által készített Coramin. Sok laikus azt hiszi, hogy például ha nem az I. G. Farbenindustrie által előállított Gardant használja lejjáfás vagy hűlés ellen, akkor sohasem múlik el a bajuk, pedig ennek a szernek legalább tíz egyenrangú más országban készült szerét tudnánk felsorolni. Vagy például: a híres Bayer aspirinnek megfelelő francia konkurrens a Rhodine és Neo nevű gyógyszer, amely sokkal jobb bizonyos tekintetben, mint az Aspirin, de az bizonyos, hogy könnyebben oldható is mint a sokat reklámozott Aspirin. Miért kell akkor a német Bayer féle aspirint venni? Miért kell lámogatni a zsidóság legnagyobb ellenségét? Ne felejtjük el, hogy Németország egyik legerősebb és legexportképesebb ipara éppen a gyógyszeripar és sok kis aspirin tablettából egy év alatt sok-sok millió vándorolhat be Hitlerék hadikészüldődesé, szélsőségesen an-

AZ aprópénz

naponként sok száz kézen megy keresztül. Az aprópénz azonban piszkos. Ezért messzab naponta többször kezeidet a kellemesen illatosított „Schicht-Soap” szappannal, amely gyorsan és dűsan habzik, alaposan tisztít és fertőtleníti.

AZ Ön szappana

A Zsidó Állampárt politikai koncentrációt követel

London. A Zsidó Állampárt vezére, Meir Grossman, egy négy hónapos amerikai propaganda út után Londonba érkezett és párja megbízásából közölte az executívával, hogy a veszélyeztetett cionista mű érdekében, minden erőfeszése kell fogni. Így értelemben levelet írt a Londonban tartózkodó Dr. Weizman professzorának, az executive elnökének, mely következőképpen szólt:

„Mélyen tisztelt Dr. Weizman ur! Tekintettel a nehéz politikai helyzetre, amelybe a cionizmus jutott és a röjtöni ellenakciók levezetésére, a zsidóállampárt megbízásából, a következő előterjesztést teszem: 1. Egy kü önleges és állandó politikai bizottság beállítását, amely minden cionista csoportot felöleljen. 2. Az Európában időző valamennyi executive tag összehúadát.

Nem akarom a jelenleg Londonban dolgozó executive tagok tevékenységét leértékelni. De úgy hiszem, hogy az executive megerősödésnek, ha a mai súlyos helyzetben, az összes csoportok megbízottait is bevonnák egy bizottságba, amelyet létesítenének. Ez a javaslatom egy zsidó nép körében, mint az angol kormánytól a legjobb benyomásokot tenne. Ugy vélek, hogy fontos kötelességünk, a mai helyzetben, a zsidósága morális összetartozandóságát az erők dokumentálásával szimbolizálni. Minden erőnket mozgósítani kell. A vezetőik összejövetelének sürgőssége kétségtelen. Szíves meilőbbi választ kér: Meir Grossmann.”

E levél után beható tanácskozást folytattak Weizmann, Grossmann és Ben Gurion zsidó országába. Gondoljunk csak arra, hogy Románia több száz millió lett az Németországnak gyógyszerért és ezek jelentékeny részét még ma is zsidó orvosok ordínálják. Ezen a ki nem vehető és zárolt pénzen finanszírozta például Witzleben báró ur Bucureszjében a véresszűjű antiszemita lapokat, ezen a pénzen hízólt kövérre a sok kortes, a mehedintj meggyében lezajlott választásokon, egyszóval: az aspirin árán okoztak súlyos lejjáfást a romániai zsidóságnak, amelyet elég hatorul és meggondolatlannul — aspirinnel igyekeznek elmulasztani.

A zsidó orvosok és gyógyszerészek kötelessége kiszorítani a forgalomból a német gyógyárut, mert pácienseik nem járnak semmivel sem rosszabbul, viszont nem hizlalják továbbra is ezen a pénzen a zsidók végtelen gonosz és hejllíthatatlan ellenségét.

Egy bucureszli orvos mondta azt, aki természetesen inognitában akar maradni, de szeretné, ha megszűvnelék az elmondottakat, orvosok és laikusok is egyaránt.

Henry Bergson, a legnagyobb élő zsidó filozófus visszaemlékezései dédapjára, aki pénzért vette meg 1000 zsidó életét

A „Népünk” eredeti párisi riportja

Páris. Kétségtelen, hogy a ma élő filozófusok közül Henry Bergson a legnagyobb. Bergson, a zsidó tudós, aki ma visszavonultan él Páris 16. kerületében és 77 esztendővel vállal, még ma is dolgozik, bár filozófiához méltó stóikus nyugalommal és belefordítással várja, hogy elkövetkezzék az a végső befeljező akkord, amelynek ezernyi nevet és változatot adhatunk, de a testi élet örök Nirvánájába torkollik.

Életrajzi adatai.

Henry Bergson 1859-ben született Párisban, 1900 óta professzora a Collège de France-nek és egy évvel később a francia Akadémia tagja lett. Egyidőig a Népszövetség intellektuális együttműködéséért dolgozó albizottságának elnöke volt. 1927-ben nyerte el az irodalmi Nobel díjat és kétszázötvennél is több filozófusok legnagyobbja.

Miben áll filozófiája?

Felkereslük Bergson, mert aktuálisnak tartottuk megkérdezni tőle, hogy mi a véleménye a világ mai helyzetéről és a filozófia magasságából szemlélő tudós rávilágításával nyissa fel a homályt látó szemeknek. Bergson a tudós fölényével és elmélyültségével illikozott az ellen, hogy a napi politika ingoványos terejére lépjen, hiszen egész életén át félt attól, hogy abból az elefántcsonttoronyból, amelyben élt és alkotott, kiléphet és „elérhet” valami, amelynek az a végcélja, hogy örökké közkincs legyen, az emberi gondolkodásnak.

Őt tekint vezérnek az az irányzat, amely ma az antiintellektualizmust tüzte jellemzőjének zászlójára? — mondottuk Bergsonnak.

— Ha elolvasta műveim közül az „Essai sur les données immuables de la conscience”, vagy a „Zeit und Freiheit”, az „Misterie und Gedächtnis”, a „Schöpferische Entwicklung”, akkor láthatja, hogy bizonyos szempontból félreértettek. Az antiintellektuális irányzat filozófiáját valóban igyekeztem megmagyarázni, de Führer-jük nem vagyok azért. Az intellektus az emberek létezésükhöz szükséges funkcióknak tekintem, amely arra szolgál, hogy a világot uralmunk alá hajtsuk; de nem arra, hogy az élet valódi lényegét felfoghassuk. Ezt csakis intuíciónal érhetjük el, amikor a szellem megszabadul a praktikus életcéloktól és közvetlenül szembenéz a valósággal. Az intellektualizmus uralmának átírásával, elessik a valóság mechanikussága is, amely éppen arra szolgál, hogy a világot legázzuk vele, és a valóság megmutatkozik egy egységes életfolyamatban, amelynek alkotó ereje új alkotások létrehozására ösztönöz.

Sem festék, nagyságos asszonyom...

sem pedig apró ruházati kellékek nem takarhatják el arcának halottai sápadtságát, a szemek körüli korlátokat és feldúlt arckifejezését. Ezek a tünekek a belső egyensúly megbomlásának jelei, amelyek a menstruáció alkalmával mutatkoznak.

A petefészkek működése, valamint különböző belső szekréciók mindenféle mérgesanyagokat termelnek ki, amelyek hényingert, görcsöket, ideges túlzékenységet idéznek elő.

A klimatérium idején ezek a megnyilvánulások még jobban ki vannak hangsúlyozva és a nő saját szerves folyamatainak áldozata lesz.

A tudomány, amely annyit látott derített ki, a „Menoklin” gyógyszerrel tudott a nő segítségére jönni. Valóban ezzel a szerrel sikerült az ováriális folyamat következményeit annyira lecsillapítani, hogy a fejfájás, hányinger, ideges görcsök többé nem jelentkeznek, úgyhogy a nő nyugodtan elvégezheti otthoni munkáját, vagy házon kívül, anélkül, hogy a körülötte levők megalázó részvételt kellene többé elviselni.

A „Menoklin” amerikai gyógyszer kapható a vezérképviselőnél: Császár E. gyógyszerüzében, București Calea Victoriae 124. vidékre megrendelhető 120.— lei utánvét mellett.

Közölközök nagyon vigyáztak arra, hogy bajra ne essék a zsidóknak és ki is fizetett értük 3000 arany rubelt, amely vagyonának háromnegyed részét felemészítette. De elérte azt, hogy Prága városrészében alig néhány zsidó halt meg ezekben a kegyetlenül véres napokban. Csaknem mindenki éppen megmenekült a zsidókatka fészkekben.

Berek Sonnenbergnek, a híres lengyelországi pénzügyi szakembernek, aki nagyapám volt, anyai ágon nagyapja volt az „ezer zsidó” vásárló Samuel Zbltkover.

A finomarcu, nagy tudós fáradtan engedte le kezét kifárasztotta az egyfolytában való beszéd, Henry Bergson, visszaélt magát a multha, amelyben nagystílű, kitűnő férfiak vannak, generációk, amelyek évszázadok köztében „kifülmöltek” magukból a jelenkor egyik legnagyobb filozófusát. Bergson filozófiájának alapvető eszméit épen abból a körből indulnak ki, amiről előbb szóoltam. De filozófiájának átütő erejét, meggyőző mivoltát, az ő egyéniségének sajátja. Filozófiát, pszichológiát és természettudományi szemléletet egészen saját. Az egyoldalúan kiérőlgő természettudományi alapokra fektetett intellektualizmusra adja meg a kellő választ Bergson, aki ma már párisi palotájának dolgozószobájában, alig beszűkítő nagyvilági zajtól távol, emlékezik el és visszagondol ösire, akik közök hordák elől mentették meg ezrek életét. Ő viszont megérte, hogy az általa „kárhözhozott” intellektuális paripán, bevonult Léon Blum, a zsidó a Palais Bourbon palotájába, ha nem is fehér, de inkább vöröses lovon, hirdelve, a zsidó réteremlétség igéjét.

Bergson épen úgy korunkat jeleníti, mint Leon Blum és jelenlétét csak későbbi korok fogják tudni felválni késői nemzedékeknek.

— Svédországi hírek. Stockholm. Rövid idő múlva repülőösszeköttetés létesül Stockholm és Palesztina között. Az utronal Stockholm, Odnya, Salonki, Konstantinápoly Lukasa és Damaskus—Jeruzsálem. Az ut két napig fog tartani, egy éjszaka pihenővel. — A politikat—kulturális hetilap, a „Nu” (Jelen) legutóbbi számában vezércikket közöl „Zsidók és arabok” címen, amelyben a Daily Telegraph angol lap kommentárját közli. — Rosenblith stockholmi főkéntor meghívta az oslói rádió, hogy zsidó népdalokat adjon elő, amelyekkel a múlt évben is nagy sikere volt. —

— Választások lesznek az összes lengyelországi hitközségekben. Varsó. A kormány hivatalos lapja redeletet közöl, a hitközségek választásokról, amely szerint a kisebb községekben augusztus 30-án, a nagyobbakban szept. 6-án lesznek a hitközségi választások.

HIREK

„Népünk” cikkeinek utánnyomását csakis a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5696

Pénlek Tammuz: 15 július 3.
Szombat: Tammuz: 14 július 4 Perek: 6.
Heti szidra: בלס
Heti halóra: ודי שארית
Szombat kezdete:
Üzlet bezárás 8.10.
gyertyagyújtás 8.20.
Istenisítélet kezdete 8.30.
Szombat befejezése 9.25
Július 7-én ברכות עשר בשבעה: ב'ת.

Miért vagyok híve a zsidó világtalárgresszusnak?

Irta: JULIUS GODART szenátor.

Julius Godart, a francia szenátor tagja, volt munkaügyi- és egészségügyi miniszter. 1925 óta a „France Palestine” komité elnöke. Mint nem zsidó, nemcsak a palesztinai építő munkáért lelkesedik, hanem előbarcra a zsidó jogoknak, amelyet a világ sok részében oly erősen támadnak.

Tekintettel arra, hogy rendkívül sok nemzetközi kongresszuson vettem már részt, tapasztalatom alapján, jogom van, nemcsak egyszerű és semmiféle szimpátián alapozva megelégedni, amikor a zsidó világtalárgresszus elmondom véleményemet.

Egyen csodálkozom: hogy a már 1935 óta előkészítésben levő és megbeszélte terüly sokáig kellett, hogy projektum maradjon. Nemzetközi összejövetelek — akár periodikus bizottságok, akár csak egyetlen egyben megartottak — népek életében fontos tényezőkké válnak és a polgárok biztonszágot, fejlődését és életlehetőségeit elősegítik.

Mi az oka annak, hogy nemzetközi tárgyalások és szervek működése — többek között a Népszövetség is — sokszor oly nehezen mozognak? A sok különböző törvény, a sok kívánság, a különböző törvények összhangja hozása csak akkor kerülhetnek egy irányba, ha azokat nemzetközileg megárgyalják.

Ebből a szempontból egy zsidó világtalárgresszus megtartása fontosabb, mint általában, mert ennek a kongresszusnak nem az a feladata, hogy új melódusok terjesztésére dolgozzék, hanem megpróbálja javítását tüzze ki célul, olyan melódusok, amelyek jószág, általánosan elismerték és most mégis világsá akarnak tenni, egyes kormányt.

A zsidó világtalárgresszus a zsidóság védőüvegje lesz a népek törényszéke előtt és háromszáz, erre a célra választott képviselőt utján jut majd kifejezésre. A zsidóság vadóként lép majd fel azok ellen, akik zsidókat üldösznek, bezárnak és kirabolnak. De egyidejűleg tiltakozni fog a mesterségesen kitenyészett gyűlölet ellen is, amelyet azon a címen terjesztnek, hogy a zsidók államellenesek volnának és megferiződt a lelkiismereti szabadságnak.

A jelenkor nem engedheti meg magának, hogy ezek a kérdések dlandóan napirenden legyenek és azután elnapollassanak. Ezeket egyszer, az akták ismeretében és minden érdekelt fél közreműködésével le kell már végleg tárgyalni. Csak egy zsidó világtalárgresszus képes arra, hogy az ehhez szükséges anyagot összehozza és világágyárdesse, hogy a mai modern világban nem érhetők ezek a mindenkor és ismétellen visszatérő tarthatatlan vádpontok.

Kínosan érinlelt engem, a nem zsidó, amikor 1935-ban, a legfontosabb zsidó világtalárgresszusok között nézeteltérés merült fel olyirányban, hogy vajon szükségessé válik-e egy zsidó világtalárgresszus összehozása? Megértem, hogy el akarják kerülni a kellő előkészítés nélküli összejövését, megértem,

hogy a delegátusok megválasztását a legdemokratikusabb alapon akarják keresztárbinni. De most, három esztendő múltával is, még sulyos ellentétek legyennek, ezt nem tudom sehogyssem megérteni.

Elttem teljesen érthetetlen azoknak az ellenelése, akik azt mondják, hogy van elég praktikus zsidó szervezlet, amely a menekültek ügyét, a zsidó jogok visszádlitásának kérdését alintázza és, hogy ezek munkáját egy zsidó világtalárgresszus összehozása talán hátráltatná.

Tapasztalataim szerint éppen ellenkezőleg, egy hiányzó központi irányítás az oka annak, hogy a különböző szervezletek eddig eredménytelenül, vagy kevés eredménnyel tudtak dolgozni. Ezek újjászervezése is a zsidó világtalárgresszus feladata. A zsidó világtalárgresszus, minden egyes zsidó szervezlet központi irányítója kell majd legyen és mint a zsidó szolidaritás mintaképe kell megválsuljon.

Divatselymek, szövek, vásznak és damasztárúk mátyen leszállított árákban KERTÉSZ Divatáruházban, ORADEA, Piaja Regina Maria 1.

Ludendorff tábornok felesége, Mathilde Ludendorff asszony, aki a nemzeti szocialista pogány vallási szekta vezetője, egy könyvében azt írta, hogy Luther, Lessing, Mozart és Schiller halálát összeesküvés okozta, amelyet a szabadkőművesek terhel a felelőség. A könyv szerint Goethe mint szabadkőműves felbujtott egy orvost, mérgezze meg Schiller, mert a szabadkőművesek halálra ítélték a nagy költőt. A Goethe Társaság Werbarmban tartott évi ülése tiltakozott Goethe emlékének megválsása ellen és Julius Peterseu professzor, a Társaság elnöke kijelentette, hogy Ludendorff asszony könyve olyan szégyene a német nemzetre, hogy a közönség remélhetőleg elutasítja azt magától. A Manchester Guardian szerint a Goethe Társaság családolt ebben a várokozásában, mert a könyv az iskolákban és az ifjúsági szervezletek körében nagy olvasottságnak örvend.

Saját gyártmányú cipőt, garanciával legolcsóbban vehet SZIRMAY ná, Oradea, Sas palota.

Az abessziniai zsidók problémája. Róma. A gyarmatiügyi miniszter elnökletével értekezlet volt, amelyen az olaszországi hitközségek szervezletének tagjai is résztvettek. Ezen az ülésen megbeszéltek a benyújtott és bevándorolt zsidók helyzetét. Elhatározták, hogy az olaszországi zsidók szervezete megbízottakat küld Addis Abebába és Direaudába, hogy ott zsidó hitközségeket létesítsenek. A delegációnak az a megbízatása is meg lesz, hogy felkeresse a falasa zsidókat, akiknek papokról és iskolákról fog gondoskodni.

Házasságokat a legnagyobb titoktartással és a legbiztosabb eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetésekkel rendelkező „MIREA” iroda Cluj, Regele Ferdinand 116. Telefon 142.

35 éven felüli intelligens és vallásos fiatalember (lehet övezgy is) biztos egyszerteciába benőszülhet. Leveleket „Kereskedő” Jelligere a kiadóba kérek.

Epilepsziában szenvedők

Végre felfedezték az ön betegségének is a gyógyszerét. Most végtelretek már végre az eszméletlenség rohamot, a retleneles görcsös rángatózások. Atok, akik ebben a kegyetlen betegségben szenvedtek, most megszabadultak testi és lelki fájdalmaiktól.

Ami mindenki előtt teljes lehetetlenségnek tűnt, az ma megválsult, az epilepsziás betegek 90—95 százaléka gyógyítható, hála a híres amerikai „Donhde” nevű gyógyszernek.

A betegek milliói a világ minden részében az orvosok által az epilepszia összes eseteire előírt „Donhde” kezelésnek köszönhetik gyógyulásukat.

„Donhde” kapható a vezérképviselőnél: Császár D gyógyszerüzében București, Calea Victoriae 124. Vidékre 200 lei utánvét mellett küldünk.

Segélyakció indult a Jeruzsálemben élő ardeali öreg talmudisták érdekében. Ardeal több rabbihoz megdöbbenő körlevél érkezett Jeruzsálemből. Az ardeali „Ahavat Zion” egytelbe tömörült talmudistáknak öreg zsidók írják szorongatott helyzetükben panasos leveleket. „Összeszorult szívvel — így szól a levél egy része — értesítsünk benneteket elbűvölően kedves és szentes városunk Jeruzsálm bajeiról. Minden uccasarkon, minden lépésre rablársra és vérontásra kész arabok leselkednek ránk, tehetetlenekre. Nem hagyhatjuk el lakásainkat, hogy néhány fillért szerezzünk. Ehhez járul még az is, hogy szántól kell elvenni falatainkat, hogy adjunk ama fiataloknak, akik élénk vesélyeztetésével érik házaikat a gyilkos szomszédoktól. El vagyunk szakítva elbűvölőn, Hausmann rabbi házából, mert a környék és a zomszéd arabok revolvorgolyó vesélyeztetik. Még azok is, akiknek boljuk és foglalkozásuk van, féltenül kénytelenek ülni otthonukban”. A szerencsétlen emberek megsegítése ügyében bizottság alakult, a melyben felekezetiellenetokra való külföldinek is alkalmazható kell az ország törvényehez. Nyhító körülményeket vélték, hogy a fiatal Rufoi, az árja asszony elcsábította. (Elcsábította” és mégis a fiatal fiut félték el?)

Az elcsábított fajgyalázó. Hamburg. A „Hamburger Fremdenblatt” írja: Ernst Ruof 22 esztendő francia állampolgár, 15 havi fogháza ítélték, amiért megsejtette a német vér és német becsület védelme érdekében hozott törvényt azzal hogy árja asszonyval folytatott viszonyt. Mivel Ruof külföldi, a birodalmi helygyl- és igazságügyi miniszterek engedélyre volt szükséges az ítélet végrehajtásához. Az ügyés kijelentette, hogy külföldinek is alkalmazható kell az ország törvényehez. Nyhító körülményeket vélték, hogy a fiatal Rufoi, az árja asszony elcsábította. (Elcsábította” és mégis a fiatal fiut félték el?)

Siesta Szanatórium Budapest, I. Ráth György ucca 5., a főváros egyik legideálisabban fekvő gyógyintézete. Bel és ideggyógyászat, sebészet, szülészet, nőgyógyászat, urológia, stb. Röntgen, kémia és mikroszkopiai laboratórium. Elektrocardiograph (sívizsgálat). Krogh fele alapanyagcsere vizsgáló készülék. Entero-cleaner (bélürítő). Modern vizsgyintézet. Orvosiag vezetett villanyüzemi konyha. Elsőrendű ellátás. — 9700 négyzetgöles park. — Olcsó árak!

(ROMÁN NEUHEIM)

BUZIÁS GYÖGYFÜRDŐ

Természetes, páratlan szénsavas, radioaktív sós, vasas forrásokkal. — Biztos gyógyhatás. Szív és vérkeringési zavaroknál, szervi elhízások érelmeszesedés, veszebaj, vérészegénység, izomcsúsz, hólyaghurut és kimerüléssel idegesség esetén.

Női betegség a változatos zavarok, fertőző betegségek, mérgezőségek nyomán fellépett ideggyógy (Tabes) eseteiben a legjobb eredménnyel. — Ivókurák, azakszerű orvosi kezelés. Külön konyha, elsőrendű szállodák. Diétás penziók mérsékelt árrakkal. Modern napfényes uszoda. A CFR. vonalain utazási kedvezmény. — Állandó katonazene. Pausálkurák az „Europa” utazási irodák utján. **Fürdőidény május 15-től október 1-ig.** Prospektust, felvilágosítást küld Muschong Buziási Gyógyfürdő R. T.

Fürdőigazgatóság Buziás, Bánát.

Stary Smokovec Magas Tátra Otátra-Füred
Orth. Koscher

SCHREIBER PENSIÓ

Elsőrendű ház, élő és utószőzönban szolid árak. Dependens Erika villa, nyugodi, csendes fekvésű lakosztályok, mind a két villa a legmodernebb komforttal berendezve. Egész éven át nyitva. Bővebb felvilágosítást készségeggel küld

Schreiber Mór Pensio
Stary Smokovec CSR Telefon 43.

Rendkívül fontos minden nőre nézve...

hogy arca tiszta, fiatalos és üde legyen. Öröm a nő élete, ha a férfiak megbámulják, ugyan akkor szívesen veszik ha nőlérsza szépsége miatt irigykedik rá. Mindezt ma már elérheti Ön is, hölgyem, ha a Floreal 1. számú fényvédő krém a Floreal fényvédő puder alá napra az arcnak üde, fiatalos külsőt kölcsönöz és megakadályozza fényvédő tartalmánál fogva a szeplők kijövetelét.

A Floreal 2. számú krém éjszakai használatra szeplős, pattanásos, mélyjotos arcnak a tökéletes rendbehozására szolgál, amely 10 nap használat után bámulatos eredményt biztosít.

A Floreal krém fégelyenként 40 lei, puder 30, 50, 90 lei. A Floreal-cikkek fólérakata Pap Drugeri, B. dul Regele Ferdinand 9. Neponete postai széküldés.

A Henlein-legények antiszemita rémmeséket terjesztenek Csehszlovákiában. Praga. A leitmeritzi városi tanács május 29-iki ülésén Dr. Emil Margulies cionista vezér adatokat hozott nyilvánosságra, amelyek azt bizonyítják, hogy a henleinisták (a csehszlovák köztársaság hillerista párja) az hírszeleik, hogy a zsidók szövetkeztek Hitler megölésére. Azzal kapcsolatban hírszeleik azt, mert leitmeritzi szocialista ifjakat fogták el Németországban, akiket leitmeritzi zsidók béreltek volna fel arra, hogy megöljék a Führert, Dr. Margulies először is hilkokzik ama hírszél ellen, mintha német rádió közölte volna ennek az állítólagos leitmeritzi összeesküvésnek részleteit. Ezt benn az országban terjesztik levszerüen. Margulies ki jelentette azt is, hogy leveleket kapott, amelyben azzal fenyegetik meg, hogy egy szép nap Németországban fog felébredni és hideg pasat érez majd bordái között. Végül így fejezi be nyilatkozatát: Mi zsidók nem öltük meg, sem Erzbergert, sem Ruthenaut, sem Lessing prófésort, sem más személyeket. Nekünk nincs koncentrációs táborunk sem és mi nem ismerjük: „megöletett szökök közben” című gyilkosságot sem. Margulies dr. nyilatkozatát minden vita nélkül tudomásul vették.

Zsidóellenes provokációk Londonban. London. Zsidóellenes fasizista alakulatok állandóan provokálják a zsidólekt London East End et. Ezzel kapcsolatban június 16-án interpelláltak az alsóházban. James Hall képviselő azt kérdezte a belügyminiszteről, hogy gondoskodott-e arról, hogy a fasizista gyűléseken megfelelő számú rendőrlégénység álljon rendelkezésre. Kijelentette, hogy ezek az alakulatok az slacsony emberi ösztönökre építenek és atrocitásokhoz vezet. Geoffrey Lloyd államtitkár azt válaszolta, hogy megfelelő intézkedések történtek oly irányban, hogy Stepneyben csak egy fasizista ülést tartassanak és megfelelő karhatalom álljon rendelkezésre. Sir Percy Harris képviselő ezek után kérdezte a miniszterőt, hogy tudomással bír-e arról, hogy nemcsak Stepneyben, hanem egész East End-ben egresszíven és provokálóleg lépnek fel a fasizisták a zsidók ellen? Lloyd államtitkár közölte ezek után, hogy Sir John Simon az utóbbi hónapokban megmutatta, hogy személyes érdeke is a közrendnek tökéletes fenntartása.

Minőségben árakban izlésben szövef különlegességeink vezetnek! Dus választék! Szolid kiszolgálás! Havas és Grünfeld posztóáruház Oradea, Piaja Regina Maria 1. (Kishidfő)

Băile Episcopopesti

(Püspökfürdő) Oradea mellett 600 év óta használják eredménnyel 42° C. kénes rádiumos hőforrásait, rheuma, köszvény, csusz, ischiás valamint női bajok ellen

iszapfűrdő, iszapakkolások. Villany, szénsavfűrdők, szakorvos felügyelete mellett.

I. o. teljes penzió, szálloda, háromszori étapszerinti étkezés, gyógyfűrdő vagy hullámfűrdő.

Június és szeptember... 180 lei naponta Julius és augusztus... 220 " " II. oszt. Penzió... 125 " " Gyermek Penzió 12 évig... 100 " "

50 százalékos vasuti kedvezmény visszautazásnál

Elsőrangú fűtése. — Cursalonban minden este lénc. — Orih. kóser étterem.

Románia egyetlen hullám-fűrdője.

Érdekes házasságkötés Tel-Avivban. Moreno Manó borsecei gyógyszerész, aki az ardeali cionista mozgalomban kezdetől fogva résztvesz, néhány héttel ezelőtli Palesztinába ment, hogy megkezdje az épült országot, melynek érdekében annyit dolgozott. Tel Avivban megismerkedett Grün Ela sevljusi (csehszlovákiai) urleánnyal, akivel június 9-én Tel Avivban házasságot kötött. Moreno Maró házasságához az ardeali cionista társadalom szívből gratulál és sok szerencsét kíván az új párnak. (Gratulációk megváltását a Keren-Kajemet úlfán lehet eljutatni.)

Mi a helyzet Minsk Mazowiecokban? Varsó. Minsk Mazowiecban a helyzet a pogrom után javult, az elmenekült zsidók nagyrésze visszatért és általában nyugalom uralkodik. A hettvászár minden zavaró momentum nélkül lett el. A paraszok ezéti vonakodnak a zsidó vásárosoktól árakat venni. A város felé vezető országúton röpcédulákat osztogattak a vásárra igyekvő parasztok között, akiket arra szólították fel, hogy bosszúlják meg Bujak őrmesteren elkövelelt merényletet. A starosta, aki figyelmeztetett erre a röpcédulára, megígérte, hogy elkobozza az izgatott röprpatot. Néhány nappal ezelőtli az öt állomásozó ulánus ezred hat katonája, egy frissítőt elütött zsidó asszony helyiségében nagy rombolásokat okoztak és egy zsidó vendéget súlyosan megsebesítettek. A katonákat letérleztették. A város másik pontján is bántalmaztak katonák zsidó járó keléket. Megállapították, hogy összesen 7000 alakot lötek be a legutóbbi rombolásor. Lukow melletti Adamov nevű faluban egy zsidólekt házát felgyújtották. Sikerült a lütel lokalizálni és a szomszédok házakát megmenteni. Három zsidó család fedél nélkül maradt.

Az arab delegáció megérkezett Londonba. London. Dsemal Hussini állit vezetett nem hivatalos arab delegáció megérkezett Londonba, hogy az arabségnek propagandát csináljanak és a sztrájk tovább folytatásához szükséges összegeket megszerezzék. Arabbarát politikai körökben megbeszélések folytak, néhány parlamenti tag bevonásával. A delegáció meglátogatja Manchester, Liverpool, Newcastle, Glasgow és más nagy angol városokat. Hivatalos kormánykörökkel a delegáció nem fog tárgyalni.

Angliában 612.575 fontot gyűjtöttek a német zsidóknak. London. A Council for German Jewry közölte nyolcadik listáját, amelyben az adományokat közli. Tudvalevőleg egy millió fontot akarnak gyűjteni és mostanig sikerült is 612.575 fontot gyűjteni. Összesen 35 nagyobb adomány van a nyolcadik listán, többek között Claude Beddington alezredes 4500 font, Louis Thurner 1290 font, Ernest M. Cohen 1000 font.

Egy egyöntetű határozat

Minden folyamat, ugymint minden felfedezés természetbeni tulajdonosainak megállapítása végett elsősorban bírálás alá esik, — mely esetben a bírának erkölcsi kötelességük illekezni fölöttük.

A Gastro D. tulajdonságainak (meg) bírálati gyomor- és bélbetegségekben, vese- és májbetegben, ugyszintén gyomorsavtúltengésben szenvednek. Ő nekik kellett illekezniük e gyógyszer hatásának eredményéről és az ő határozatuk — mely a Gastro D-t, mint a szenvedő emberiség jótévedje, ismerje el — egyöntetű volt.

E készítmény továbbra is kapható a Császár gyógyszerüzletben, Bucuresst, Calea Victoriei 124. lei 130 ulánvt elerében.

Az összes eddig beérkezett élismerő levelek bármikor a nagyközönség rendelkezésére állanak.

Svájci kritika Anglia politikájáról. Genf. A genfi „Journal de Genève” nevelségi cikkében a cionisták szemrehányásait amelyet a mandatórius hatalommal szemben kihangsúlyoznak és utal arra, hogy az utóbbi években a világszerle megnyitakozó zsidógyűlölettel kapcsolatban, szélesebb kaput nyitott Palesztinában, a zsidó bevándorlásnak. Ezzel szemben bern az országban, a koalíciós politikájával és passzív megatartásával a zsidóság érvényesülését nagyon megnehezítette. Így például a megművelhető földeknek csak 8%, a van zsidó kézen, ezzel szemben a lakosság számában 30% al vannak képviselve. Az arab nacionalizmus egy arab nagyhatalom létesítését tervezi, amely nem csak a nagy arabiai félszigetet akarja felölelni, Irakot és Szíriát, hanem Palesztinát is magába akarja olvasztani. Ma, amikor a Földközi tengeren a helyzet nyugtalan, úgy gondolják az arabok, hogy itt az ideje fellázadásuknak. A zsidók keresik Anglia barátságát, mert tudják, hogy Angliának szüksége van a megbízható zsidókra, akik segítik a Suez-csatorna birtoklásában és az India felé vezető utbiztosításában. Nem szabad kétkedni azért abban, hogy az arabok és zsidók kibékülhetnek még egymással, amelynek fennáll lehetősége, csak munkálkodni kellene ily irányban mert ennek nem csak lokális presztizium jelentősége volna.

Ugyancsak érdekes cikket írt a bezeli „Nationszeitung” Palesztinával kapcsolatban. Azt írja hogy a zsidók nem akarok tudni a törvényhozó tanácsról, mert azt hátrányosnak találják magukra nézve. A zsidók még inkább rosszalnak, mivel kisebbségbe jutottak volna általa. Csak az angolok akarták. Vízont most, az arab felkelés megmutatta, hogy még egyáltalán nem értek meg az események annyira, hogy a zsidók és arabok megérthessék egy másit. Arra mindenesetre jó volt a palesztinai nyugtalanság, hogy a főkormányzó jól elrejtése kedvenc gyermekét, a rosszul sikerült, a törvényhozó tanács kubaesett tervét.

VALEA JADULUI gyönyörű völgyébe helyezte át Remejről LÁDNER LAJOSNÉ orth. kóser pensióját, ahol elsőrangú ellátás, olcsó árak mellett kapható. LÁDNER LAJOSNÉ Valea Jadului.

Sportemberek figyelmébe! Raketlek, tenniszlabdák, ping-pong-és football-cikkek. Legújabb fényképezőgépek és filmek és az összes sport-cikkek nagy választékban, kiváló minőség olcsó árakkal. Kapható: LEONARDO rádióüzlet, Oradea, Avram Iancu ucca

Az Országos Legfelsőbb Zsidó Tanács elnökét

Fildermann dr-t ért ütések, az egész romániai zsidóságnak szóltak

Véres injuriák a bucaresti igazságügyi palotában.

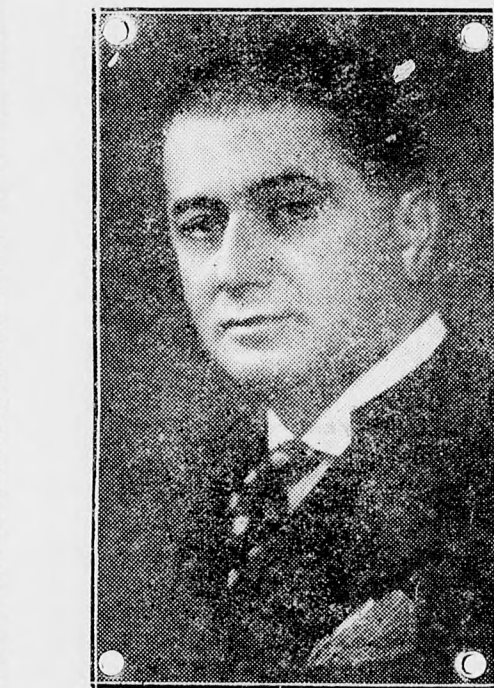
Lapunk hasábjain évek óta csaknem hentenki visszatérő név: a Dr. Fildermanné. De nem csak nálunk, hanem minden zsidó újságban és minden sajtóorgánumban mindankor és ismételtlen visszatérő név ez. Ahol zsidó ügyről van szó, ott mindenkori megtaláljuk nevét. Mindég az élen, de nem felülnési vágyból, nem érvényesülési tendenciával, hanem eszének és szívének sugallatát követi, amikor minden erejével és igyekezetével a romániai zsidóság javáért küzd.

E készítmény továbbra is kapható a Császár gyógyszerüzletben, Bucuresst, Calea Victoriei 124. lei 130 ulánvt elerében. Az összes eddig beérkezett élismerő levelek bármikor a nagyközönség rendelkezésére állanak.

A Legfelsőbb Zsidó Tanács elnöke éppen a semmlősékek könyvtárszobája felé terült, amikor az ügyvéd csoportból többen utját állták és több öklcsapást mértek rá. Fildermann

része a demokratikus lapok égette az uccán a nyomdapatokát előlt pedig revolvercok voltak, addig a keresztény ügyvédcsoport, mintegy 20 tagja Coliga Traján volt diákszövetség elnöke vezetésével felvonult a törvényszékre és hangos kiáltozással rávelettek magukat a zsidó ügyvédekre. Az irattár előlt megverték Kapralik ügyvédet, akit agyba-főbe vertek, majd Lorian ügyvédet témadták meg, akiről lelépték ruháját és arcára több csapást mértek úgy, hogy ojka beszakadt. Még más zsidó ügyvédek is bá lalmaztak, majd átvonultak a semmlősékek folyosójára, ahol W Fildermann témadták meg.

A Legfelsőbb Zsidó Tanács elnöke éppen a semmlősékek könyvtárszobája felé terült, amikor az ügyvéd csoportból többen utját állták és több öklcsapást mértek rá. Fildermann

védekezni akart, mire egy bottal elgáncsollák, hogy hogy a földre zuhant. Ekkor a támadók huszan egy ellen — ráveleték magukat és összevissza rugdosták. Később sikerült felia paszkodnia, és berohant a semmlősékek második szekciójának tanácstermébe ahonnan a tanács épen akkor vonult vissza illelhozatalra. A felultarcu, halálsapát, összerongyolt ruhájú ügyvéd a bírák után szaladt és közölte velük a történeteket.

A tanács-bírák felháborodottan vették tudomásul a zsidó ügyvédek bántalmazását és azonnal értesítettek Viforeanu koronaügyészt, aki Codin Stefanescu főügyész és Lazoreanu vizsgálóbíró társaságában nyomban megjelent a helyszínen és szigorú utasítást adott, hogy kiderítsék a támadók személyazonosságát. Ugyanakkor sajnálkozásukat fejezték ki Fildermann előtt.

Fildermann kiállgatása során kijelentette, hogy a támadókat Coliga Cosac és Sindila ügyvédek vezették. Elmondotta azt is, hogy három nappal előbb figyelmeztetést kapott, amelyben jelezte, hogy támadás készül a zsidó ügyvédek ellen, de nem vette komolyan.

Különben a verekedésnek sok szemtanuja volt, közöttük Juntan, volt igazságügyi miniszter, Haroveanu, egyelmi tanár, Herescu, a keresztény ügyvédek szövetségének egyik vezető tagja. Valamennyien felháborodással nyilatkoztak a vizsgálóbíró előlt és Herescu ügyvéd kijelentette hogy a támadásokat mélyen ellítli s ha nem lesznek a kellő intézkedések, a mozgalomtól visszavonul, mert ezek nem méllő eszközök a keresztény ügyvédek által kezdeményezett harchoz.

Számos bucaresti-i és külföldi sajtóorgánum megemlíti, hogy Németországban, a hit-

Sós Ferdinánd diplomás optikus

értesíti a n. é. közönséget, hogy a mai kor követelményeinek minden tekintetben megfelelő, modernül berendezelt és dúsan felszerelt optikai üzletét Oradea, Piaja Reg. Maria 3 alatt

megnyitotta

lerizmus legvéresebb napjában sem volt példa arra, hogy egy ügyvéd az igazságügyi palotában ennyire inzulálta volna.

Egy érdekes interju Fildermannal 1934-ben.

Lapunk főszerkesztője két évvel ezelőtli meglátogatta Fildermann Bucuresstben, aki akkoriban nagy interju adott a zsidóság helyzetével kapcsolatban. Most, hogy a brutális támadás folytán a legnagyobb együttérzés és részvétl nyilatkozik meg irányában ország-szerle, felelevenítjük azokat a szavakat, amelyeket akkor mondott: 1934-ben.

Milyennek látja elnök ur a romániai zsidóság jövőét?

Az ország zsidóságnak helyzetét erősen befolyásolni fogja a kü önbűz országokban élő zsidóság helyzete. A hillerizmusnak egyre fokozottabb terjedése súlyos aggodalommal tölt el bennünket. Habár a jelenlegi kormány Tatarescu miniszterelnökkel az élen, mindent elkövetett a multban és a jelenben is s bizton remélhetjük a jövőben is, hogy a szélsőségek elűratóreszt megakadályozza és az ország törvényes rendjét minden körülmények között biztosítsa.

Határozottan szomorúnak tartom a világ zsidóságnak mai helyzetét. Fájdalmas számunkra, hogy a német antiszemitizmus térhódítása kihatással van a romániai antiszemitizmus kifejlődésére és a zsidóság hátrányára befolyásolja azt.

Mondott még annak idején egyebet is Fildermann. Jól látta már akkor a helyzetet, de azt nem is sejtette, hogy 1936 júniusában, már odáig fajultak az események, hogy a Semmlősékek folyosóján, saját kollégái fogják bolokkal bevérni a fejét.

Az ország zsidó közvéleménye ebben a biztos tudásban veszi fájdalomosan tudomásul Fildermannnak, az egyik legbefolyásosabb és legtekintélyesebb zsidó vezérfiúinak megsejtését, hogy nem marad el az illeékes kormányhatóságok erélyes ellenakciója és erős kézzel fogja letörni azt a tendenciát, amely az ország rendjét, biztonságát veszélyezteli.

Mi nem kiáltunk bosszuért, mi — sajnós — hozzá vagyunk szokva már, hogy nyugtalanságban telnek napjaink és csak abban bízunk, hogy a kormány erélye kellő időben letöri a szélsőjobboldal garázdálkodását, amely már számos emberhalált, súlyos sebesüléseket és mérhetetlen károkat okozott az országnak.

Legolcsóbban vehet relikvált és mindenféle bőrdőndarut VULCAN — HARTMANN gyárti lerakalban, Oradea, Blv. Reg. Ferd. 1.

Magas árért veszek aranyat, ezüstöt és brilliánt bármilyen mennyiségben HERBST ékszeráruház Oradea, Bulv. Regele Ferdinand 3.

PALESZTINA

Tovább folytatódnak az arab terrorakciók

Junius 29 ike kelettel írják Jeruzsálem-ből: Az utóbbi napokban úgy látszott, mintha már valamivel alábbhagyott volna az arabok terrorakciója, a terroristák fegyver és municióhiányban szenvednének de a kedvező fordulatot remélni túl korai volt még. A hét órában újabb koncentrikus támadás indult meg, főleg az angol csapatok ellen.

De ezzel egyidejűleg a pogromisták a zsidó ültetvények ellen is folytatták akcióikat és a városokban újabb zsidók életét oltották ki. Kfar Saba mellett, egy Németországból előadóról történt nőszerezni Elieser Lisert megölték az arabok.

Hibásatos jelentés szerint, vasárnapra virradó éjjel bombával megérették a jeruzsálemi utcaüzemi hálozatot a hegyek között. Már dolgoznak a kár helyreállításán. A főváros vízellátásában fennakadást nem lesz. Az ország számos helyén megrongálták a telefonvezetéseket. Nablus mellett elfogtak egy egész csapat arab terroristát, amikor egy arabot meg is ölték.

A kormány újabb erőves intézkedéseket tett. Akit tiltott fegyverviselésen, vagy használaton tetten érnek, öt évig terjedő fegyházzal büntetik meg. Súlyos esetekben életfogytigani fegyház is kaphat és a bombát dob, mégha emberéletben nem is okozott kárt, vagy halálbüntetést kaphat, vagy életfogytigani fegyházat.

Ormsby Gore beszédének hatása Palesztinában. „Habok” című héter újság közli a főmunkás közlése körülből, hogy a gyarmatiügyi miniszter legutóbbi alóházi beszédére, a következőket válaszolta a muli: „A harc csak most kezdődik. Ami eddig volt, csak gyermekjáték volt ahhoz képest, ami következik”. A „Davar” szerint még szabatosabb kijelentések s. üszégek a nemzeti olt-hont illetőleg.

Erélyes kézzel löri le a kormány a rendezavarásokat. A palesztinai kormány, mely eddig meglehetősen ingadozó magatartást tanúsított az arab terroristákkal szemben, most már teljes erővel látott hozzá a zavar-gások likvidálásához. A hatóságok ezen akciója még mindig ellenállásra talált az arab terrorcsapatok részéről, amelyek előreléphetően nem fogták feladni ellenállásukat mindaddig, amíg fegyverkészletük tart. Jeruzsálem és a többi városok utcáin angol katonák motorzák a járókelőket, és elfogják mindazokat, akik él fegyvert találnak. Ugyanezt a célt szolgálják a tömeges házkutatások is. Jemin mellett, ahol egy lütlező csoport gyülekezett, egy angol repülőgép könnyfakasztó bombákat dobott le a tömeg közé, mely nyomban szétszórta.

Sortűz! Deir Abban arab faluban 20 ki-lóméternyire Jeruzsálemtől ma éjjel házkutatást tartott egy angol katonai osztag. Az arabok ellenségültek, mire összehúzó kelet-ezeli. Egy arab meghalt, 5 súlyosan megsebesült. Egy másik arabot szintén megölték az Emek völgyében, ahol több társával együtt megölt madott egy zsidó telepet.

Repülőgépek cirkálnak a nyug-talankodó zónák felett. Az ország külön-böző pontjait több angol repülőgépek cirkálnak, hogy ellenőrizzék az arab terroristák mozgólóadásait és megállítását a merényleteket. Az éjszaka folyamán egy angol pilótának sikerült is elhárítani egy veszü merényletet. A pilóta rakétafejekkel figyelmeztette a közeledő vonat személyzetét, hogy a vasútvonalat kö-vekké lörleszollák el az arabok. A vonatot idejében megállították, mire az arabok a közeli dombokról lövöldözni kezdtek. A repülőgép szétszórta őket. Hasonló körülmények között menttek meg egy másik repülőgép egy Haifa felé tartó autókaráván. Az összecsapás során egy arab életét veszítette.

Razziák országszerte. Az angol csapatok új metódusokat alkalmaznak az arab agitáció megsüntetésére érdekében. Katonák bujnak el a völgyekben és rajtaütésszerűen végeznek házkutatást az arab falvakban. Így az egyik faluban jelentékeny mennyiségű fegyverkészletet találtak. A repülőgépek amelyek a csönyan cirkálnak szintén segítik a gyalogos katonákat és az angol teherautókkal szoros kapcsolatot tartanak fenn rádió útján. Az utóbbi napokban számos angol teherautós osztag haladt át Jeruzsálemen.

A Jarkon folyó torkolatának himé-lytiséjét engedélyezte a kormány. Ez nagyje-lentőségű az új telavivi kikötő építése szem-pontjából, mert az új kikötő a torkolatnál lé-tesül. Ez a kikötő is lehetővé teszi a hajók-nak a part közelében való kikötését és meg-menit a hajókat a viharok elől. — Az »Atid« zsidó tengerjáró hajó, kikötött Tel Aviv-ban, hogy áruját kirakja és palesztinai cik-kekkel megrakodva újra elinduljon. Hozott kilenc csónakot is, amely megkényyíti majd a kirakodást munkatételnek. — A levante-vásár amfiteátrumában, kiállítás rendeztek a belföldi terményekből, amelyet főleg a zsidó ifjuságnak rendeztek. Dízengott polgármester beszédet intézett az ifjusághoz. Amikor a fel-nöttek részére is megnyitották a kiállítást, Re-mez és Schenker tartottak beszédet. — A Levante vásár bezárása után, a kiállít-ási épületek nagy részét praktikus állandó cé-lokra veszik igénybe. Így egy nagy épülete, a „Masperó” cigarettagyár vett bérbe, amely-nek eddig Jaffában volt üzeme. Az épületek másik részét, az új kikötő raktár helységeinek rendezik be. — A kormány kibérelt az Allenby streeten, Tel-Avivban egy nagy épületet, ahol a pénzügyigazgatóságot, a te-lekkönyvi hivatalt helyezik el. — A zsidó kereskedők 9 napig zsidó vajat moz-galmat indítottak, a belföldi vajtermelés fokozására. Még a vajimportőrök is csatlá-koztak a mozgalomhoz.

A Mizrahi bank legutóbbi gyűlésén el-határozták, hogy a bank a legutóbbi év ered-ményeként 7% osztalékot fizet. — Kairóban, a főszékhelyigazgatóság a General Mortgage Bank of Palestina Ltd. 5 font obligációját. Ez az első eset, hogy külföldi tőzsdén jegyzik ennek az intézetnek a papírját. — A beiruti zsidó kereskedők elhatározták, hogy boj-kottáják azokat a vállalatokat, amelyek ki-mondották a palesztinai áruk bojkottját. — A sztrájkoló palesztinai arabok segítyezé-re Beirutban nagy gyűlést rendeztek, amely tekintélyes összegeket eredményezett a sztrájk-elapra. — A szíriai kormány elhatározta, hogy nagyszabású telepítési akciót kezdemé-nyez a haurani arabok letelepítésére. Észak-Szíriában ingyen földet bocsátottak rendelkezésre és talajjavítást munkálalokra 8 millió szíriai fontot irányoztak elő. — A jeruzsá-lemi egyetemen a entomológiai tanszakra Fritz Boasheimert nevezték ki. Dr. Farkas Lászlót a fiziko-kémiai tanszék rendes taná-rává nevezték ki. Dr. M. Weizman az orga-nikus kémia rendes tanára lett. Dr. Stephan Krausz-t a pszichológiai kutatószék vezetésével bízták meg.

Az arab-angol tárgyalások meg-szakadtak. Az arab delegáció, amely nemrégiben érkezett Palesztinából tárgyalá-sokat kezdett a gyarmatiügyi miniszterium ál-landó államtitkárával. Az államtitkár kijelen-tette, hogy Ormsby Gore gyarmatiügyi minisz-ter kijelentette az alsóházban, hogy csak ebben az esetben tárgyal tovább, amikor megszűnik minden terrorakció. A delegáció erre azt vá-laszolta, hogy addig nem lehet szó, a terror-akció beszüntetéséről, amíg a zsidó bevándor-lást fel nem függesztik. Ezek után teljesen megszakadtak a tárgyalások. Az angol sajtó jóindulattal kommentálja az angol kormány erőves intézkedéseit.

Ivóvizet a Hadar Hakarmel részére, az Emek Sebulonból szereznek. A Hadar Hakarmelen jelenleg körülbelül 23.000 zsidó lélek lakik, akiknek ivóvizéről az Emek Sebulon külterületét gondoskodni. A vízellátás töké-lesebbé tételére a múlt évben nagy technikai és pénzügyi befektetéseket eszközöltek. Egy 8 kilométeres főcsövet fektettek le. Ez átvezet a Kisonon is, egy erre a célra szolgáló függő-hídon. 1935-ben 333.000 kubikméter vizet szol-gáltattak ezen a vezetéken, a Hadar Hakarmel zsidó lakosságának.

Megtámadtak egy autobusz — egy zsidó halott. Egy Tel Aviv felé haladó au-tobuszra, Mikveh Israel mellett bombamerény-letet követtek el. A bombát egy arab naranc-sosbóli dobta, és az autobuszban ülő Izrael Schpater nevű 28 éves zsidó ölébe esett, aki a „Leviahan” lámpagyár igazgatója volt. Schpa-ter a bomba megölte. Ugyanakkor súlyosan megsebesült a 54 éves Simon Blatt, míg egy másik utas könnyebben, ezeket a Hadassa kor-házba szállították be Tel Avivba. A rendőrség és katonaság átkutatva tanokkál a vidéket, de a tetteseknek nem jutott nyomára. A tankok elgátoltak több arab barakkot és egy kisebb épületet a narancsosban, ahonnan a bombát dobta.

Fontos közmunkák az Emek Ze-bulonban. Körülbelül 260 munkást foglalkoz-tat jelenleg különböző közmunkáknál a KKL, Emek Zebulon földjén, ahol a lakónegyedet építették ki. Egyenként a dűnákat és a mo-csarakat lecsapolják Kirjat Chaim nyugati részén, úgy, hogy ezzel 1500 dunam új földet fognak termékenyvé tenni. A Haifa bay-nál a fensérmellett strandot is rendezik; ed-dig nem volt fürdésre alkalmas hely, de Emek Zebulonnál a parlamenten, kitűnő strandolásra alkalmas helyet lehet építeni.

Felkutatják rabbi Jehuda Hanassi sírját. A zsidó régiségkutató társaság megbízottai a KKL földjén Sefeh Abrek mellett egy sírbarlangot fedeztek fel, amelynek igen értékes berendezése van. A társaság kutatói azon véleményen vannak, hogy a sír, rabbi Jehuda Hanassiné és családjának földi ma-radványait rejti magába, aki a Misna szerzője volt. A barlangban három lépcsőzetes építés látható, 22 kis fülkével, amelyekben héber és görög feliratok találhatók. Az egyik urnán rabbi Jehuda Hanassi nővéreinek neve talál-ható. A társaságnak az a célja, hogy a be-járatot szabadba tessék és a föld belsei hely-ségeket. A KKL vezetősége elhatározta, hogy az éseleásokat látogalni fogja anyagokkal is.

loltak fel. Ezzel megsüntették azt, hogy Saaron északi részéből az arab Tul Karem-be meje-nnek a zsidók, mivel a kataszteri hivatal eddig ott volt.

A tel-avivi kikötő közelében egy homok-dűnét készíttettek, amely megvédi majd az esetleges támadásoktól, amelyek arabok ré-széről érhetnek a tel-avivi kikötőt.

Arlosoroff emlékére rendezendő gyász-ünnepély az utolsó percben lemondták. Csak a tel-avivi temetőben tartották emlékünnepélyt a sírjánál. A kormány kérte, hogy csak mér-sékelt számban jelenjenek meg és szónokok ne legyenek. Junius 12 én este a rádió esztét Arlosoroff emlékének szentelte.

Az arab-angol tárgyalások meg-szakadtak. Az arab delegáció, amely nemrégiben érkezett Palesztinából tárgyalá-sokat kezdett a gyarmatiügyi miniszterium ál-landó államtitkárával. Az államtitkár kijelen-tette, hogy Ormsby Gore gyarmatiügyi minisz-ter kijelentette az alsóházban, hogy csak ebben az esetben tárgyal tovább, amikor megszűnik minden terrorakció. A delegáció erre azt vá-laszolta, hogy addig nem lehet szó, a terror-akció beszüntetéséről, amíg a zsidó bevándor-lást fel nem függesztik. Ezek után teljesen megszakadtak a tárgyalások. Az angol sajtó jóindulattal kommentálja az angol kormány erőves intézkedéseit.

Ivóvizet a Hadar Hakarmel részére, az Emek Sebulonból szereznek. A Hadar Hakarmelen jelenleg körülbelül 23.000 zsidó lélek lakik, akiknek ivóvizéről az Emek Sebulon külterületét gondoskodni. A vízellátás töké-lesebbé tételére a múlt évben nagy technikai és pénzügyi befektetéseket eszközöltek. Egy 8 kilométeres főcsövet fektettek le. Ez átvezet a Kisonon is, egy erre a célra szolgáló függő-hídon. 1935-ben 333.000 kubikméter vizet szol-gáltattak ezen a vezetéken, a Hadar Hakarmel zsidó lakosságának.

Megtámadtak egy autobusz — egy zsidó halott. Egy Tel Aviv felé haladó au-tobuszra, Mikveh Israel mellett bombamerény-letet követtek el. A bombát egy arab naranc-sosbóli dobta, és az autobuszban ülő Izrael Schpater nevű 28 éves zsidó ölébe esett, aki a „Leviahan” lámpagyár igazgatója volt. Schpa-ter a bomba megölte. Ugyanakkor súlyosan megsebesült a 54 éves Simon Blatt, míg egy másik utas könnyebben, ezeket a Hadassa kor-házba szállították be Tel Avivba. A rendőrség és katonaság átkutatva tanokkál a vidéket, de a tetteseknek nem jutott nyomára. A tankok elgátoltak több arab barakkot és egy kisebb épületet a narancsosban, ahonnan a bombát dobta.

Fontos közmunkák az Emek Ze-bulonban. Körülbelül 260 munkást foglalkoz-tat jelenleg különböző közmunkáknál a KKL, Emek Zebulon földjén, ahol a lakónegyedet építették ki. Egyenként a dűnákat és a mo-csarakat lecsapolják Kirjat Chaim nyugati részén, úgy, hogy ezzel 1500 dunam új földet fognak termékenyvé tenni. A Haifa bay-nál a fensérmellett strandot is rendezik; ed-dig nem volt fürdésre alkalmas hely, de Emek Zebulonnál a parlamenten, kitűnő strandolásra alkalmas helyet lehet építeni.

Felkutatják rabbi Jehuda Hanassi sírját. A zsidó régiségkutató társaság megbízottai a KKL földjén Sefeh Abrek mellett egy sírbarlangot fedeztek fel, amelynek igen értékes berendezése van. A társaság kutatói azon véleményen vannak, hogy a sír, rabbi Jehuda Hanassiné és családjának földi ma-radványait rejti magába, aki a Misna szerzője volt. A barlangban három lépcsőzetes építés látható, 22 kis fülkével, amelyekben héber és görög feliratok találhatók. Az egyik urnán rabbi Jehuda Hanassi nővéreinek neve talál-ható. A társaságnak az a célja, hogy a be-járatot szabadba tessék és a föld belsei hely-ségeket. A KKL vezetősége elhatározta, hogy az éseleásokat látogalni fogja anyagokkal is.

KÖZÉLET

A timișoarei Kadima sportegyesü-let tizenötödik, jubiláris közgyűlését tartotta az elmúlt vasárnap, amelyen nagyszámu ér-deklődő, az egyesület vezetősége és a timi-șoarei zsidó társadalom néhány vezetőségényi-ségén kívül a többek között megjelent az Ar-deáli Makkabi Szövetség elnöke, Salomon Ignác dr. is. A jubiláris közgyűlést Adler Ist-ván ügyvezető elnök nyitotta meg, aki mután üdvözölte a megjelenteket, nagy vonalokban vázolta a Kadima elmúlt évének történéseit. A litkári, pénztárosi, ellenőri jelenlést fogadta el a közgyűlés, ezután a lelépő vezetőségek megadták a felmenlést. Dr. Weiss Arthur meg-indító szavakban emlékezik meg az egyesület egyik elhunyt alapító tagjáról, Rothbarról, akinek soha el nem hervadó érdemei elsmere-séssel a Kadima évenként sírjánál Kaddist mond. Megemlékezett a Kadima azon tagjáról, akik 15 éve tevékenykednek az egyesület ke-lében, itt elsősorban kiemelte dr. Papp Il-est. Beszédét azzal fejezte be, hogy a mul-ton otulva, a Kadima tagláltszáma emelése ér-dekében mindent el kell követni. Ezután Sala-mon Ignác dr. emelkedett szószárra. Üdvözölte a jubiláló Kadimát, majd visszaplánlást ve-leti az ünneplő egyesület mellé. A Kadima nem mindenben lette azt, ami a Makkabi pro-gramja. A tömegnevelés terén sem valósította meg maradásk nélkül a Kadima programját. Ezután részletes, tartalmas beszédében muta-tott rá a zsidó sportegyesületek igazgató pro-gramjára, az egyedüli helyes utat, amely a zsidó sportolók fizikai és szellemi nevelésén keres-tül egy tisztultabb zsidó jövőhöz. — Palesztinába vezet. Dr. Schuster Ödön válaszol a felszólalásra. Kifejté, hogy a Kadima igyeke-zett a Makkabi programját megvalósítani, elismert azonban, hogy ez eddig nem minden-ben sikerült. Papp Ilés dr. szólt fel ezután. Rámutat arra, hogy annak idején, amikor a Kadima megalakult, a Salomon dr által vázolt Makkabi programot fizte ki céljál. El kell ismerje azonban, hogy a Kadima az idők fo-lyamán lesiklott ki a zsidó sportéletből. Kért a közgyűlést és a jövő vezetőséget, szíveleg me-g a Makkabi elnökének elhangzott beszédét. Több hozzászólás után Weiss Arthur dr. szó-lalt ismét fel, aki leszögezte, hogy a Kadimá-nak százszázalékos makkabistává kell lennie. Hogy ehhez segítséget nyújtson, vándorkupát ajánlott fel az ardeali Makkabi szövetség ren-dekeltetésére azzal, hogy a kupát minden évben azon zsidó sportegyesület védje, amely to-rában, teniszben és úszásban a legtöbb pon-tot egyesíti. Salomon Ignác dr. a Makkabi Szövetség nevében megköszöntött szavakban mond köszönetet Weiss Arthur dr. nemes gesztusáért. Ezután az új vezetőség megválasztá-sára kerül sor, amelynek során a jelenlevők egyhangulag a következő névsort fogadják el: **Diszaltnökök:** Tolis Rezső, Nyiri Jenő, Vermes Ernő, Bródy Lajos, Schulz Arnold, Löffler Géza dr., Rosenthal Marcel dr. **Ísztelésbellel elnökök:** Löwbeer Béla, Mannheim Lajos, Stern Vilmos. **Elnök** Weiss Arthur dr. **Íszaltnökök:** Wiener Mór dr., Weiss Armin. **Íszvezető el-nök** Adler István, **alelnökök** Deutsch Pál dr., Hirsch Ferenc, Kohn Sándor, Kohn Hugó. **Sportigazgató** Rosenthal Pál dr. **Fittitkár** Kugel Béla, **Íszgatók** Stein László és Schwartz Károly. **Főpénztáros** Edlitz Jenő, **pénztárosok** Erger Sándor és Weissbrum Károly. **Ellenőri** Weiss Antal és Weiss Andor. **Sajtóreferens** Boros Oszkár. **Makkabi-referens** Strauss Béla. **Íszakoztatók:** **Futball:** Elnök Weiss Armin, **Íszgató** Kohn Sándor, Kohn Károly II., Gömöri József, Erger Sándor, Weissbrum Károly, Fuchs Ferenc Baneth Pál, Galambos Imre. **Tennis:** vezetők Kohn Károly I., helyettese Höng Ernő, tagok Spányiné, Neumayer Lonci, Klein Endre. **Torna:** vezetők Gara Ferenc dr.

helyettese Lörczy Ferenc. **Asztaltenisz:** ve-zető Höng Ernő, helyettese Ascher Ernő, **Ökölövés:** vezetők Farkas József, helyettese Fuchs László. **Sakk:** vezetők Österreicher Adolf, helyettese Brenner. **Munkabizottság:** elnök Adler István, helyettese Schusler Ödön dr., tagok a sportigazgató, fittitkár, főpénztá-ros, jegyzők és a szakosztályok vezetői. Ez-után igen népes vígalmi bizottságot választot-ak, majd a közgyűlést Adler István ügyvezető elnök igen lelkes hangulat közepette bezárta.

A mediási zsidó Klub helységében nagy szabású előadást tartott dr. Sammy Groneman a Kongressgericht elnöke és Baló Lajos a KKL romániai igazgatója. Szép számu közön-ség jelenlétében este fél 10 órakor dr. Surányi József elnök üdvözölte beszéde után Baló Lajos tartott Szokolov emlékbeszédet, melynek során ismertette a nagy vezér életútját. Utána dr. Groneman német nyelven tartott szép és hívős előadást. „A mi válságunk” címmel, melyben ismertette a mai politikai és munkaviszonyokat az Erceben. Az előadásban megjelentek az Aguda vezetői is. **Deutsch** Bezellel a mediási Aguda elnöke, az előadás előtt héber nyelven üdvözölte dr. Gronemannt és Baló Lajost.

Mercurea-Ciucon. Darvas Mór, orszá-gos KH-társelnök és Deutsch Béla, (Tg. Mu-res) tb. KH fittitkár iniciáltvájára, valamint Löbl Lajosnak, a KH központi irodája ve-zetőjének részvételével megalakult a cionista helyi csoport. Az alakuló ülést Deutsch Béla lendületes felszólalása vezette be, aki isme-rtette azokat a feladatokat, amelyek az új helyi csoport vezetőségére várnak. Darvas Mór örömeinek eddigi kifejezését, hogy sikerült Mer-curea-Ciucon zsidóságát megszólítani teljes szá-mban összehozni az alakuló közgyűlésre. Löbl Lajos a központi nevében üdvözölte az új helyi csoportot. **Herskowitz** Károly a helyi csoport utonnan választott elnöke köszönetet mond a központi kiküldötteknek kifejtett munkásságá-ért és igéri, hogy az új helyi csoport rend-szeres munkát fog végezni. **Grünstein** Dávidné a Wizo nevében üdvözölte a helyi csoport új vezetőségét. **Szmuk** Zsigmond a helyi csoport utonnan választott ügyvezető alelnöke, azon reményének ad kifejezést, hogy sikerülni fog eredendően munkát kifejtetni. A megjelölt vá-lasztás a következő vezetőséget állította a helyi csoport élére: Elnök: **Herskowitz** Károly, **Íszgató** alelnök: **Szmuk** Zsigmond. Alelnökök: **Grünstein** Dávid, **Fried** Miklós. Pénztárosok: **Lempert** Áron. Jegyző: **Dr. Barkovits** József. Ellenőri: **Kleinfeld** Victor, **Alter** Iszó. KH elnök: **Dr. Remény** Miklós, KKL biztos: **Szmuk** Zsigmond. Választmány elnöke: **Grünberger** Mátyas. Választmányi tagok: **Ackermann** Sándor, **dr. Adler** Miklós, **Bermann** József, **Bermann** Márkus, **Horovitz** Izrael, **Lempert** Li-

Az erdélyi zsidóság legkedveltebb találkozóhelye Bucureștiben

KATZ orth. **restaurant**

București, str. Carol 32. I. emelet

Loteria de Stat **Az állami sorsjáték 1936 július 15-én**

az első osztály huzásán ismét a nyeremények özönével árasza el a játékosokat, szétszórtva négy hónap alatt

284.634.560. — LEIT 200. — LEIVEL

már az első osztályban bárki

milliomos lehet!

Vásároljon sorsjegyet

pól, Márton Béla, Nagler Manó, Perl Her-mann, Propper László, dr. Török Lipót, Za-charie és Wizo két tagja.

A Mizrahi Ardealrészi Központja nagyintézőbizottsági ülést tart

A Mizrahi Ardealrészi központja folyó év július 5-én, vasárnap délelőtt 11 órakor Ora-dean sefáj helyiségében (Piața M. hai Viteazul 11/a) nagy intéző bizottsági ülést tart, amelyre a Nib tagokat ezennel ísztelelt meghívja. 1. Jelentések. 2. Politikai és szervezeti referátum. 3. Brith Hanoar Hamizrachi központi referátuma. 4. A Mizrachi és a Zs. N. Sz. kö-zös viszony. 5. Az önálló országos szervezet megalakulása. Keszenbaum Miksa h. elnök és Weltz Ignác fittitkár.

— A prágai Alt-Neuschul renovál-ják. Prágai jelentés szerint a híres, immár 700 éves zsinagógát újjáépítik. Szakértők vé-leménye szerint a templom alapítványe olyan erős, hogy még ezer évig is fennállhat. A re-noválás alkalmával több a templomban őrzött ereklyét is kijavítanak. Így azt a régi nagy-sulyu zászlót is, amelyet III. Ferdinand csá-zár 1648-ban a prágai zsidóknak adományoz-ta, a város védelmében kifejtett hősiesség ma-gatartásuk elismeréséül. Ugyancsak ki-javítanak 48 frigyeladót függőnyt, melyek a „Ho-her Rabbi Löw”, továbbá a „Najdó Bijnhúdo” idejéből származnak.

— Új címen jelenik meg ezental az »Erdélyi Élet«. Néhány hónappal ezelőtt ju-bilálta az Aradon megjelenő Erdélyi Élet hu-szonöt éves megjelenési jubileumát. A hívős és közkeveltségnek örvendő lap, most a be-llügyminiszterium rendelkezése megváltoztatta cí-mét, amelyet mostantól „Ország-Világ” címen fogunk továbbra is olvasni. Amikor erről a cím-változtatásról megemlékezzünk, felhívjuk ol-vasóink figyelmét a lapra, amely továbbra is a régi nívójában fog megjelenni, „Ország-Világ” címen Aradon.

— Danzig nem kívánja, hogy zsi-dók látogassák Zoppot fürdőt. Danzig. A „Danziger Vorposten”, amely nem csak a náclknak, hanem a danzigi szenátusnak is lapja, vezércikkben tiltakozik az ellen, hogy zsidók látogassák a Zoppot fürdőhelyet. Azt írja többek között, hogy megakadályozzák majd, hogy a nemzeti szocialista városi tanács által létesített új helyeket látogassák a zsidók. E-zel a nyilatkozattal kapcsolatban, a lengyel-orosz zsidó lapok felszólítják a zsidóságot, hogy kerüljék el Zoppot fürdőt látogatását, amelyet eddig előszeretettel kerestek fel zsidók.

Hétről-hétre

London. Az angol bibliaterjesztő társaság jelentése szerint az utóbbi évben újabb 13 nyelvre fordították le a Bibliát, s így mostanig összesen 705 nyelven jelent meg a világ legerősebb könyve. A Tosefta kiadás, a nemrégiben 100 éves korában elhunyt M. S. Zuckerman életé főműve volt, a jeruzsálemi Wahram és Bamberger cég kiadásában újra megjelent. — Sir Robert Mond kémikust a francia becsületrenddel tüntették ki. — Rövidesen megjelenik Dr. Hans Herman Rosenwaldnak egy könyve angol nyelven, amelynek címe „The Culture of the Human Voice” és ennek és beszéd problémáival foglalkozik. — Junius 10 és 13 között nagy gyűlést tartanak a nemzetközi zsidóság képviselői. — A Council for Germany Jews alapjára, mostanig 470.000 fontot gyűjtöttek Angliában (Csaknem félmilliórd lejt).

Saarbrücken. A saar-vidéki lapok elégtétellel állapítják meg, hogy az itteni cigarettagyárak teljesen zsidómentesek. — Wilden fűrdőben az a zsidó aki fürdőt akar venni, előbb jelentkeznie kell a fűrdőigazgatóságnál.

Berlin. A hannoveri Spinoza-uccát, a városi tanács Nietzsche uccává keresztelték át. — A rüstringeni Heine-uccát, Ruseler utcának nevezte el. — A müncheni bíróság M. Sch. kikeresztelkedett zsidót, a nürnbergi törvények alapján klenchavi börtönre ítélték, fagyhalás címén. — Stuttgartból jelentik, hogy ott már egyetlen zsidó üzletet sincsen kiírva, hogy „Deutsches Geschäft”. Csak is árja cégeknek szabad ezt már használni.

Beograd. A napokban számos jugoszláviai várost meglátogatott Kurt Blumenfeld, a jeruzsálemi egyetem megbízásából, azzal a céllal, hogy az egyetemre adakozásra szólítsa fel a délszláv állam zsidóságát. A zágrábi előadást, a város legnagyobb termében tartotta és meg az is kicsinynek bizonyult. Novisadban szintén nagy érdeklődést keltett előadása. — A beogradi operában vendégszerepelt Marko Rohmüller, a zürichi opera tagja, aki régebben a hamburgi operában énekelt. Nagy sikere volt a Rigoletto és Aida operákban.

Athén. 114 görögországi szelfárd zsidó család elnyerte a spanyol állampolgárságot.

Páris. Bizottság alakult a napokban, Justin Godard szenátor elnöklétével, aki a Comité France palestina elnöke, amely elhatározta, hogy az 1937-ben megnyitandó párisi világtalálásra megszervezi a palesztinai pavilon felállítását.

New-York. A zsidó nemzeti munkás-szervezetek évi konferenciája üdvözlő táviratot küldött a palesztinai munkásságnak, amelyben csodálattal fejezi ki az ottani munkásság fegyverzettsége felett és szolidaritásukról biztosítja őket. — A világháborúban elesettek emlékére tartott nagyszabású ünnepségeken D. W. Harter elnök kijelentette, hogy a világháború idején, több mint kétszáz ezer amerikai zsidó jelentkezett önként a frontokra. — Dr. Franz Oppenheimer professzor, amerikai tartózkodása alatt, az amerikai szociológiai társulat dísztagjává választotta. — A breszlai egyetem volt professzorát, Moritz Löwit, kinevezték az International Federation of Eugenic Organisation tagjává. Ez a társaság nép-pszichológiai kutatásokat végez.

Varsó. Maly Picon, a nálunk is ismert jiddis művész, aki jelenleg Londonban szerepel, ajánlatot kapott egy varsói zsidó filmtársaságtól, amelynek értelmében a legközelebbi időben szerepelni fog Varsóban, egy ott forgatandó jiddis hangosfilm főszereplőjeként.

Konans. A litván kormány nyilatkozatot adott ki, amely szerint a litvániai rabbi szövetsége, az Agudasz Harabonim nem hivatalos szervezet, csak egy nyilatkozatok egyesítése. Ezzel szemben a kormány egy konzisztoriumot akar felállítani, amelynek élén egy rabbi állana.

Wien. Az itteni „Arbeitsgemeinschaft der Israelitischen Kultusgemeinden in Oesterreich” ilést tartott, amelyen részletesen megtárgyalták az ausztriai zsidóság jelenlegi helyzetét.

Darmstadt. Az itteni bíróság elő került egy 70 éves baromfi-kereskedő, akinek iparát azért vették el, mert fia ellen, akik külön céget vezetnek, panaszok merültek fel. A bíróság meghallgatta a panaszost, aki ártatlannak jelentette ki magát fia ügyében és tiltakozott, az ellen, hogy a fia miatt elveszítse a kenyerét. A bíróság elfogadta a panaszos érvelését és iparának további üzésére hatalmazta fel.

Lemberg. A volhívnai zsidóság elhatározta, hogy egy mezőgazdasági iskolát állít fel Ludmirban, melynek 60 tanítványa lesz és 43 hold földet bérelnek ki céljaira. — Lembergben a napokban kongresszusra gyűltek össze Kelet és Nyugatgallicia 68 városának zsidó szövetkezet vezetői. Dr. Sommerstein referátumában változta a lengyel zsidóság önszervezésének emiatt szükségességét. Silberstein elnök is hangsúlyozta, hogy a zsidó kooperatívok működése elsőrangú existenciális szükségesség. — A napokban megnyitott a zsidó könyvtár új épülete, amelyen prof. Dr. Schorr szenátor tartott nagyhatalmú megnyitó beszédet.

Jeruzsálem. A KKL, birtokában levő nagy területen, amelyen a haffai technikum is fekszik, ez évben két új épület készült el. Az egyik: a szakiskola kibővítése, a másik, egy hidraulikus laboratórium részére. Az épületeket egy a kormány részéről adott összegből fedezték.

A genti világkongresszust Romániában előkészítő bizottság felhívása az ország zsidóságához!

A Népszövetség genti palotájában a modern zsidó történelem egyik legnagyobb eseménye fog végbemenni 1936 augusztus 8-án. Ezen a helyen, amely a népek együttműködésének központja a béke és haladás szolgálatában, fognak egybegyűlni először a föld minden tájáról a zsidó közösségek képviselői, hogy a zsidó világkongresszus trübjéről hirdessék meg ünnepélyesen a zsidó népi közösség azon akaratát, hogy az élethez való jogában egyenlőnek tekintse a világ többi nemzetét.

Anélkül, hogy pillanatra is megfedkezzenek lojalts állampolgári kötelezettségeikről azokkal az államokkal szemben, amelyekben élnek, fogadják elküldeni a zsidók hivatott képviselőit Genf-be, hogy teremtsenek egy legitim szervezet, mely a zsidó nemzet nevében forduljon a többi nemzetekhez és kérjen igazságot egy 18 millió lélekből álló, a föld minden tájára szétszórt nép számára, mely nem egy helyen barbár üldözletekkel öldozta.

Genfben a lilakozás szava fog járharanni a világ lelkesmereléhez, hogy színiének meg azok a cselekmények, amelyek elnyomott testvéreink megsemmisítésére és megadására törnek.

A zsidó világkongresszus le fogja szögezni és meg fogja erősíteni azoknak egyességét és szolidaritását, akik, a zsidó népi közösséget alkotják abban a harcban, mely a zsidóság életre és munkára való jogainak megvédésére és szellemi javainak megőrzésére vállalkozik, mely javak az emberi kultúra értékei voltak és maradnak.

Azoknak a kérdéseknek a megoldása, amelyek az erkölcsi és anyagi létükben veszélyeztetik zsidó tömegek megmentése kapcsán merülnek fel, a kiáldorlói dramatok megszervezése és irányított szabványos, a szociális segítelyezés megszervezése, stb. — Ime néhány feladat azoknak, akik együtteséből, amelyeknek megtárgyalására hivatott a zsidó világkongresszus.

A Cionista Kongresszus és a Jewish Agency mellett, amelyek a zsidó népi legitim képviseletet a palesztinai országépítés műveiben, — a zsidó világkongresszus a zsidó népi legfelsőbb képviseleti fóruma lesz a világ többi népeivel való viszonylatában.

Románia zsidóságának a közeli napokban kell kijelölnie választóit az első zsidó világkongresszusra.

Mint a különböző zsidó szervezetek, intézmények és testületek kiküldöttjei, megalkotottuk a Zsidó Világkongresszus Romániai Központi Bizottságát és ebben a minőségben vállaltuk a megbízást arra, hogy közöljük a zsidó tömegekkel a zsidó világkongresszus eszméjét és célját és előkészítsük a kongresszusi delegátus választásokat.

Hisszük, hogy felhívásunk nagy visszhangra fog találni a romániai zsidó lakosság körében és felismerve az első zsidó világkongresszus történelmi jelentőségét lelkesedéssel fogja elküldeni képviselőit Genf-be az ország zsidóságára.

A Zsidó Világkongresszus Romániai Központi Bizottsága

— **Hogyan alakult át Palesztinában egy asszimiláns lapszerkesztő — cionistává.** Erdekes esemény volt, az az előadás, amelyet Havaas Emil az uzhorodli „Uj Közlöny” szerkesztője tartott, nagy és előkelő közönség előtt. Jelen voltak a kormányzó, a polgármester és a város társadalomának színeje. Havaas Emil most érkezett haza palesztinai utjáról, és rendkívül lelkes szavakkal ecselelte a palesztinai országépítés jelenlegi helyzetét. Havaas szerkesztő előadásának érdekességét fokozta az is, hogy Havaas minig asszimiláns zsidó mostanig ellene volt a cionizmusnak, de a Palesztinában látottak meggyőzték arról, hogy a zsidóság uja, egyedül és kizárólag Palesztinán át vezet a jobb jövő felé. Azt est jövedelmét a Zsidó Nemzeti Alapra fordították.

Zsidó humor

A GYÁSZRUHA

Krausz né mély gyászban megy az utcán, szembe jön vele Grün és megkérdi:

— Frau Krausz, csak nem halt meg a férje?

— Nem.

Hát akkor miért hord gyászruhát?

— Tudja, az uram olyan rosszul bánik velem, hogy most újra gyászolni kezdem az első férjemet.

LAUTER ANTISEMITEN

Reb Jankel, aki sokáig a Chebra szolgálatában volt, találkozik az uccán egyik ismerősével.

— Hát veled mi van? — kérdi az.

— Munkanélküli vagyok, elbocsájtottak a Chevrától.

Miért?

— Miért? Miért? Lauter Antisemiten.

ZSIDÓSORS

Egyik diktiatúrás államban, ahol nem nagyon rajonganak a zsidókért, egyik főember nagy tömeg előtt beszédet tartott.

Hirtelen nagy riadalom támadt. Az állatkerből elszabadult egy farkas és a tömeg közé ronlott. A pánik azonban pár perc alatt véget ért, mert a tömegből kivált egy hatalmas termetű ember és a farkast pusztá kézzel megfojtotta.

A szónok személyesen vezette fel a hős és harsány hangon mondta:

— Látlátok, ez a mi népünk. Bátor, felelmet nem ismerő hős. Mi a neved jó ember?

— Kohén Chájim. — felelte a másik.

— Ugy, — mondta erre a szónok gúnyosan — most láthatjátok, milyen a zsidó.

Még egy szegény, védtelen állatnak sem biztos mellette az élete.

TRISTAN BERNARD ÉS AZ EBÉD

Tristan Bernardot, a kiváló zsidó humoristát meghívták ebédre. A többi meghívott vendég már előre örült, hogy a híres író köztük lesz. Azonban a meghatározott időben Tristan Bernard nem érkezett meg. A háziasszony egy kicsit nyugtalanodott és telefonált az írónak. Semmi válasz.

Másfélóra váakozás után kedvetlenül ültek az asztalhoz. Bevégezve az ebédet, a háziasszony újból telefonált a humoristának. Lágy és nagyon ismeri hara felelte:

— Én vagyok, Tristan Bernard.

— Hogyan kedves mester, ön az? Talán beteg?

— Egyáltalán nem. De miért kérdezi kedves asszonyom?

— Ma el kellett volna jönnie hozzám ebédre. Vagy talán már nem emlékszik rá?

— De emlékszem.

— Oly sokáig várakoztunk önre. Miért nem jött?

— Mert nem volt étvágyam.

A KIS MENDELI ÉS A NAGY NŐ

A kistermetű Mendelnek egy írónőval nagyon nagy nő fényképét mutatja be a házasságkötőtől.

— Ez nagyon nagy darab nő — mondja Mendel — nem hiszem, hogy ezzel én boldog lehetnék.

— Hja kérem, — fuvalazza házasságkötőtől — házasságban a boldogság olyan, mint az osztály sorsjáték, szerencse dolga.

— Igen, igen kérem, — mondja Mendel — de én mégis jobb szeretnék egy nyolcad sorsjeggyel játszani.

KOLLEGÁK

Lauffer, aki suszter, találkozik az ismert orvosánál, akit így köszönt:

— Guten Tag, Herr Kollege!

— Én nagyon hiszelem magát — szól a tanár de azért kolégák tán mégsem vagyunk, én orvos vagyok, maga meg egy derék iperos.

— Wir sind doch Kollegen, — felelt Lauffer — denn wenn Sie ein Kranken verpatzen sagt man, Sie sind ein Schuster und wenn ich schlechte Schuhe mach, sagt man, ich versteh e kränk . . .

